

Tid: Torsdag 11 juni 2015, kl. 09.00 – 15.00.

Plats: Samordningsförbundet, Hörnellgatan 17, 3 tr., Skellefteå
OBS! Samordningsförbundet bjuder på lunch!

1. Genomgång av protokoll från föregående möte. Se bilaga.

Samordningsförbundet föreslås besluta:

att godkänna informationen.

2. Val av justerare.

Samordningsförbundet föreslås besluta:

att utse _____ till justerare.

3. ”Analys- och planeringsprojekt om rollen för civilsamhället och den sociala ekonomins roll i arbetsmarknadspolitiken” – ställningstagande om medverkan som samverkanspart i samband med nationell utlysning från Europeiska socialfonden.

Avsikten med satsningen är att undersöka hur civilsamhället och den sociala ekonomin kan bidra till arbetsmarknadspolitiken. Projekttiden är högst 12 månader med möjlighet till förlängning.

Svenska ESF-rådet utlyser totalt 5 miljoner kronor för satsningen. Samtliga medel kommer att avsättas för högst tre projekt i landet. Projektets medfinansieringsgrad uppgår till minst 25 procent.

I analys- och planeringsfasen (högst tre månader) ingår att mobilisera aktörer och planera genomförandet. I genomförandefasen sker initieringen och utvecklingen av projektidéer utifrån analyser, kartläggningar, dialogmöten med mera. Transnationellt samarbete är obligatoriskt i den här satsningen.

Ansökan ska genomföras i en sammanslutning bestående av representanter från olika organisationer inom civilsamhället och den

sociala ekonomin. Projektägaren för de här satsningarna har endast en administrativ roll, frågorna och temana för sakfrågorna ska gemensamt beredas och utvecklas av de ingående organisationerna. Resultatet av de här föreberedande satsningarna ska ligga till grund/generera projektidéer för kommande genomförandeprojekt.

Projektet ska beröra ett eller flera av nedanstående teman:

- Kompetenta chefer, ledare och medarbetare i civilsamhället och sociala ekonomin.
- Kompetenta leverantörer i sektorn av bland annat välfärdstjänster
- Inkluderande arbetsplatser i sektorn med olika kompetensprofiler och arbetsförmågor

Utlysningsskildokumentet:

<http://www.esf.se/Documents/V%C3%A5ra%20program/Socialfonden%202014-2020/Utlysning%20civilsamh%C3%A4llet%202.1.pdf>

Vid lokala samverkansgruppens möte 2015-06-02 informerade representanter från Skellefteå kommun om att kommunen ställer sig positiva till att bli projektägare och ansöka om medel samt att man ser det som önskvärt att samordningsförbundet blir en samverkanspart i projektet.

Samordningsförbundet föreslås besluta:

att

- 4. Projekt READY - Ansökan från Gymnasiekontoret om finansiering med 430 000 kronor av individuellt anpassade insatser under hösten 2015 för 20-25 elever med målet att de ska kunna avsluta sina gymnasiestudier inom 4 år samt att varje elev ska ha en individuell plan som tar vid när gymnasiestudierna upphör. Se bilaga.**

Den nya lagstiftningen kring gymnasieexamen med högre/ förändrade krav gör att fler elever inte uppnår examen inom sina tre studieår. För de flesta så fungerar en fortsatt komplettering inom ramen för KAA ganska bra, men för en grupp elever med komplicerad livssituation krävs speciellt utformade alternativ.

Det finns stora behov av samarbete mellan skola–Af och i vissa fall socialtjänst och hälso- sjukvård. Det finns också många elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar i målgruppen. I samarbete med UngComp- och /eller Arbetsmarknadstorget ska eleverna få information och påbörja en individuell planering för fortsatt inriktning efter gymnasiet.

Aktiviteterna kommer att koncentreras till hösten 2015 – med möjlighet till förlängning under vårterminen 2016 om det behövs. Uppföljningen består av sammanställningar hur måluppfyllelsen ser ut i förhållande till individuella planer. Eleverna kommer att få utvärdera insatserna genom enkätfrågor. Rektor Kristin Lundholm blir ansvarig för återrapportering till LSG.

Lokala samverkansgruppen har vid sitt sammanträde 2015-06-02 tillstyrkt att samordningsförbundet beviljar medel till projektet.

Samordningsförbundet föreslås besluta:

att bevilja Skellefteå kommuns gymnasiekontor 430 000 kronor för genomförandet av projektet READY.

- 5. Projekt Knut`n 2.0 – Ansökan från Norsjö kommun om finansiering med 405 600 kronor under perioden augusti 2015 - mars 2016 i syfte att, med utgångspunkt från Knut`ns verksamhet, kartlägga den lokala arbetsmarknaden, öka antalet övergångar till den öppna arbetsmarknaden samt utveckla Knut`ns verksamhet runt återvinning. Se bilaga.**

Knut'n är en kommunal verksamhet som vill främja människors psykiska och fysiska hälsa. Knut`n vänder sig i första hand till den som har behov av sysselsättning, rehabilitering, språkpraktik, arbetsträning eller vill ha någonstans att träffa andra människor.

Norsjö kommun vill med den planerade verksamheten öka förutsättningarna för nyanlända och människor i behov av integration samt arbetslösa och funktionsnedsatta unga/vuxna som går ut från Knut`ns verksamhet att komma vidare till en yrkesverksamhet eller praktik på den privata och kommunala arbetsmarknaden.

I projektet ska även genomföras en grundläggande kartläggning av hur Norsjös lokala arbetsmarknad ser ut för att se var det finns chanser att placera olika individer utifrån deras olika förmågor samt utveckla fungerande nätverk på olika företag.

Ett viktigt inslag är även att utveckla Knut`ns verksamheter runt återvinning. Återvinningen skapar nya förutsättningar att utveckla egna/nya produkter från återvunnet material och på så sätt stimulera och utveckla verksamheten.

Lokala samverkansgruppen har vid sitt sammanträde 2015-06-02 tillstyrkt att medel beviljas för projektets genomförande.

Samordningsförbundet föreslås besluta:

att bevilja Norsjö kommun 405 600 kronor för genomförandet av projektet Knut`n 2.0 under tiden augusti 2015 – mars 2016.

6. Framställan om finansiering av processkartläggning angående insatser för unga, vuxna 16-29 år med behov av stöd från flera myndigheter.

Styrgrupperna för Arbetsmarknadstorget och UngKOMP beslutade vid ett gemensamt möte 2015-05-22 att samordna ledning- och styrning av två verksamheterna fr.o.m. 2015-08-24 samt att hos respektive huvudman undersöka förutsättningarna för en lokalsamordning.

I syfte att utveckla samarbetet mellan verksamheterna och de olika yrkeskompetenser som ingår i respektive verksamhet framfördes önskemål om att genomföra en bred processkartläggning angående insatser för unga, vuxna 16-29 år med behov av stöd från flera myndigheter.

I kartläggningen ska bland annat undersökas och dokumenteras hur olika funktionsnedsättningar upptäcks och diagnosticeras, av och hur vilken myndighet stödinsatser initieras och genomförs samt hur ansvarsfördelning, samarbete och samverkan mellan berörda myndigheter är utformat och genomförs i praktiken.

Lokala samverkansgruppen har vid sitt sammanträde 2015-06-02 tillstyrkt att samordningsförbundet svarar för finansieringen av en processkartläggning via upphandling alternativt att intern kompetens hos någon av medlemmarna tillskapas och används för genomförandet.

Med hänvisning till det återkommande behovet av processkartläggningar, bland annat pågår för närvarande en kartläggning av processen ”Ta emot flykting” där flera av förbundets medlemmar medverkar, inom de områden som förbundets medlemmar ansvarar för föreslår samordningsförbundet att möjligheterna att utveckla och nyttja intern kompetens hos någon av medlemmarna undersöks som alternativ till upphandling av insatsen.

Därigenom ökar möjligheterna att kompetensen finns kvar lokalt och att den även kan användas mer flexibelt för såväl konsultativa uppdrag som större kartläggningar.

Samordningsförbundet föreslås besluta:

att

7. Ansökan om finansiering av 0,5 studie- och yrkesvägledare i UngKOMP.

Ledningsgrupperna för Arbetsmarknadstorget och UngKOMP har beslutat att samarbetet mellan de två verksamheterna ska utvecklas. En gemensam utgångspunkt i detta arbete är att nyttja olika resurser/kompetenser i båda verksamheterna på bästa sätt.

En resurs på Arbetsmarknadstorget som redan idag är maximalt nyttjad är studie och yrkesvägledaren på 50 %. Här ser styrgrupperna ett behov av att utöka tjänsten till 100 % då UngKOMP, som handlägger ca 300 ärenden i nuläget, saknar den kompetensen

Många i UngKOMP:s målgrupp saknar idag gymnasiekompetens och behöver utökad vägledning stöd för att uppnå nå detta mål.

Ett av samarbetsområdena gäller det Kommunala aktivitetsansvaret där det är tydligt uttalat att det ska finnas studiemotiverande insatser. Här ser verksamheterna möjlighet att ordna motivationshöjande insatser genom att samorganisera t.ex. temaveckor, studiebesök, enskilda studievägledande samtal och insatser o.s.v.

Genom samarbete mellan olika professioner i Arbetsmarknadstorget och UngKomp kan individer få hjälp och stöd att finna sin väg in i utbildning, praktik eller arbete

Lokala samverkansgruppen har vid sitt sammanträde 2015-06-02 tillstyrkt ansökan med tillägget att finansieringen bör avse viss tid samt att berörda myndigheter under den tiden undersöker möjligheterna till en mer långsiktig finansiering

Samordningsförbundet föreslås besluta:

att finansiera 0,5 studie- och yrkesvägledare i UngKOMP under 2015 och 2016

att uppdra till berörda myndigheter att undersöka möjligheterna till en mer långsiktig finansiering senast fr.o.m. år 2017.

8. Samordningsförbundets stöd till socialt företagande och den sociala ekonomin.

Det sociala företagandet, som utgör en del av den sociala ekonomin, har under senare år kommit allt mer i fokus som en viktig resurs för att möjliggöra för människor som står långt från arbetsmarknaden att få arbete. En rad aktiviteter har initierats från central nivå, t.ex. regeringens handlingsplan för arbetsintegrerande sociala företag (ASF), hemsidan

<http://www.sofisam.se/>, m.m.

Arbetsförmedlingen har även tagit fram ett 8-punktsprogram (se bilaga) på central nivå för hur deras stöd ska se ut.

Även lokalt har olika initiativ tagits. Ett exempel är den processgrupp som kommunen tagit initiativ till och den företagskuvös som funnits på Mobacken. Processgruppens, där samordningsförbundet ingår, uppdrag och förutsättningar diskuteras för närvarande i samverkan mellan berörda parter. Kommunen planerar att under hösten 2015 utreda och ta fram en strategi för hur det kommunala stödet till arbetsintegrerande sociala företag och den sociala ekonomin ska se ut.

En inspirationssamling över Samordningsförbunds möjligheter att stödja utvecklingen av arbetsintegrerande sociala företag håller på att utarbetas av Samordningsförbundet Östra Södertörn i dialog med bland annat Nationella rådets arbetsgrupp.

Vid mötet presenteras förslag till hur samordningsförbundets fortsatta arbete med stödet till socialt företagande och den sociala ekonomin kan utformas.

Samordningsförbundet föreslås besluta:

att

9. Ansökan om lokalt KUR-projekt.

Samordningsförbundets styrelse beslutade 2015-04-23 att tillstyrka redovisat förslag till ansökan om lokalt KUR-projekt samt finansiera kostnader för lokaler och förtäring under projektets genomförande.

Försäkringskassan har på lokal och regional nivå ställt sig bakom att skicka in en ansökan om finansiering till central nivå.

Vid mötet presenteras en kostnads kalkyl för projektet. Samordningsförbundet beslutade 2015-04-23 att finansiera kostnader för lokaler och förtäring under projektets genomförande.

Samordningsförbundet föreslås besluta:

att

10. Informationsärenden

Maria Lindgren-Tuoma, ny förbundschef för samordningsförbundet

fr.o.m. 2015-09-01 presenterar sig.

Samarbete Arbetsmarknadstorget-UngKOMP.

Margareta Larsson, Arbetsmarknadstorget och Ida Rönnblom, UngKOMP, medverkar.

Samordnad kompetensutveckling

- Coachutbildning
- Utbildningspjäsen Churchill var inte heller klok - om arbetslivet för personer med funktionsnedsättning.
- Samverkanskompetens/leda i samverkan.

Samordnade insatser inom området långvarigt ekonomiskt bistånd i Skellefteå och Norsjö. Se bilaga.

Jubileumskonferens med anledning av att samordningsförbundet fyller 10 år 2015.

Information från NNS. Se även www.nnsfinsam.se

Information från Lokala samverkansgruppen.

Se även minnesanteckningar från Lokala samverkansgruppen på samordningsförbundets hemsida www.samordningsforbund.se

Socialförsäkringsutskottets rapport om Finsam.

Information från dialogmöte med Myndigheten för Ungdoms- och Civilsamhällesfrågor, MUCF, den 22 maj i Stockholm. Se bilaga.

”Finsam - Underlagsrapport till uppdrag angående modell för stöd till unga med psykisk ohälsa som varken arbetar eller studerar”. Se bilaga.

Deltagande i Europeiskt kompetensutvecklingsprojekt, URBACT III Networks / Partner Search.

Nya rutiner för ersättningar till ledamöter och ersättare i samordningsförbundets styrelse.

11. Övriga frågor

Projektet Psykisk hälsa i fokus inbjuder till lärtillfälle onsdag 19 augusti, kl. 09.00-12.00. Lokal: Stadshotellet.

Principdiskussion om förebyggande insatser i grundskolan med anledning av kommande projektansökan.

Plats och tid Samordningsförbundet, Hörnellgatan 17, kl. 09.00 – 15.00.

Beslutande**Övriga deltagande**

Bertil Almgren, ordförande
Anna Viklund, vice ordförande
Kenneth Andersson, ledamot
Carolina Marklund, ersättare
Johan Söderberg, ersättare
Camilla Hedlund, ersättare
Håkan Jansson, ersättare

Stellan Berglund, Samordningsförb.
Christian Behrens, Samordn.förb.

Utses att justera Kenneth Andersson

Paragrafer 596 - 614

Underskrifter

.....
/Bertil Almgren, ordf.

.....
/Stellan Berglund, sekreterare/

.....
Kenneth Andersson, protokolljusterare/

BEVIS OM ANSLAG

Justering av samordningsförbundet Skellefteås protokoll har tillkännagivits på kommunens anslagstavla

Sammanträdesdatum
2015-04-23

Anslaget har satts upp
2015-

Anslaget tas ner efter

Förvaringsplats för protokollet

Kommunledningskontoret, stadshuset

Underskrift

.....
Åsa Lundmark

Utdragsbestyrkande

§ 596

Genomgång av protokoll från föregående möte. Se bilaga.

Samordningsförbundet beslutar

att godkänna informationen.

§ 597

Val av justerare.

Samordningsförbundet beslutar

att utse Kenneth Andersson.

§ 598

Val av ordförande

Enligt gällande förbundsordning ska varje medlem välja vardera en ledamot och en ersättare för denne för fyra år räknat från och med den 1 april året efter att val till fullmäktige och landsting har ägt rum.

Styrelsen ska därefter bland sina ledamöter utse en ordförande för den tid som styrelsen bestämmer.

Samordningsförbundet beslutar:

att välja Bertil Almgren till ordförande för Samordningsförbundet Skellefteå-Norsjö.

§ 599

Val av vice ordförande

Styrelsen ska på motsvarande sätt som vid val av ordförande även välja vice ordförande för den tid som styrelsen bestämmer.

Samordningsförbundet beslutar:

att välja Anna Viklund till vice ordförande för Samordningsförbundet Skellefteå-Norsjö.

§ 600

Ekonomisk rapport per 2015-03-31. Se bilaga.

Det ekonomiska resultatet per 2015-03-31 uppgår till 323 919 kronor.

Prognosen för 2015 visar på en förbrukning under året med 5 385 900 kronor. I prognosen har, förutom budgeterade kostnader i årsbudget 2015, medräknats ordinarie samverkan och tidigare beslutad projektverksamhet.

Intäkterna i form av bidrag från huvudmännen, slutrekvirering från Europeiska socialfonden för förstudien Improve och övriga intäkter beräknas uppgå till 6 594 370 kronor. Det prognosticerade resultatet för helåret 2015 uppgår därmed till 1 235 470 kronor.

Resultatet inklusive överföring av överskott från åren 2005 – 2014 med 2 192 262 kronor uppgår till 3 427 732 kronor.

Enligt Nationella Rådets rekommendation om sparade medel/eget kapital bör Samordningsförbundet Skellefteås samlade överskott inte uppgå till mer än 1 220 000 kronor vid utgången av år 2015.

Det ekonomiska utrymmet för nya verksamheter och projekt under 2015 uppgår därmed till 2 207 732 under 2015 vid en ekonomisk resultatnivå motsvarande Nationella Rådets rekommendation.

Samordningsförbundet beslutar:

att godkänna rapporten.

§ 601

Orienteringskurs i samverkan – ansökan om medfinansiering av ESF-ansökan från Studieförbundet Bilda Nord. Se bilaga.

Studieförbundet Bilda Nord har lämnat in en ansökan till Socialfonden om medel ur Programområde 2, Mål 2.1 "Förstudier 2014 till genomförande 2015". Bilda ansöker samtidigt om medfinansiering från Samordningsförbundet Skellefteå-Norsjö med 400 000 kronor per år under tre år, totalt 1,2 miljoner kronor.

Ansökan avser en orienteringskurs, med bl.a. språkträning, studiebesök och arbetsplatspraktik för nyanlända invandrare och utlandsfödda som är långtidsarbetslösa (mer än 12 månader) i åldern 25-64 år, kompetensutveckling för församlingar som vill göra en insats för utlandsfödda, skapande av interna praktikplatser hos församlingar och ekumeniska organisationer, m.m.

Projektet planeras genomföras i samverkan med lokala myndigheter i Skellefteå och intresserade i närsamhället. t.ex. kommun, arbetsförmedling, företag, Nyföretagarcentrum, församlingar, m.fl. Sammanfattningsvis ska projektet utgöra en modell för framgångsrik etablering av utlandsfödda som varit arbetslösa mer än 12 månader.

Samordningsförbundet beslutar:

att avslå Studieförbundet Bilda Nords ansökan om kontant medfinansiering av projektet "Orienteringskurs i samverkan" med 400 000 kronor per år under tre år, totalt 1,2 miljoner kronor. Ansökan har avstyrkts av Lokala samverkansgruppen med hänvisning till det låga antalet deltagare i förhållande till projektets kostnader.

§ 602

Projekt VIA (Validering.Innovativt.Arbeta.) – ansökan om medfinansiering av ESF-ansökan från Medlefors folkhögskola. Se bilaga.

Medlefors folkhögskola har lämnat in ansökan till Socialfonden om medel ur Programområde 2, Mål 2.3 "Ökade övergångar till arbete för nyanlända invandrare i övre Norrland". Medlefors ansöker om medfinansiering från Samordningsförbundet Skellefteå-Norsjö med totalt 600 000 kronor till projektets genomförande.

Projektet VIA planeras genomföras i samarbete med tre andra folkhögskolor. Målgruppen är 60 nyanlända invandrare i åldern 15-64 år varav 30 platser fördelas till Medlefors.

Projektets syfte är att effektivisera etableringsprocessen på arbetsmarknaden för nyanlända invandrare i samverkan mellan kommun, arbetsförmedling och idéburen sektor. Det övergripande målet är att tillämpa och utveckla flexibla metoder och modeller för en effektivare integration och etableringsprocess in i det svenska samhället.

I projektet ska bland annat nya metoder för språkinläring testas med hjälp av suggestopedi, att lära med hjälp av alla sinnen. Andra aktiviteter är att arbeta med olika digitala hjälpmedel vid språkinläring, utbildning om hälsa, kost och

vardagsstruktur, samhällsorienterande utbildning samt utbildning i arbetsmarknad och ansökningsförfarande.

Storytelling planeras användas som metod för att validera generella kompetenser. Medlefors folkhögskola har tillsammans med ABF utarbetat ValiAnte, ett valideringssystem för att validera livskunskap med utgångspunkt i individens erfarenheter och förutsättningar.

I projektet ingår även att via praktikplatser underlätta för kommande instegsjobb. VIA kommer vid behov att samarbeta med Medlefors folkhögskolas PO1-projekt AttraktiV vars syfte bland annat är att underlätta för arbetsgivare vid rekrytering av utrikesfödda.

Samordningsförbundets beslutar:

att bevilja Medlefors folkhögskola kontant bidrag med 600 000 kronor avseende planerings- och analysfas under år 2015 för projektet VIA

att samordningsförbundets medfinansiering sker under förutsättning att Medlefors folkhögskola beviljas ansökta medel från Europeiska socialfonden och Skellefteå kommun

§ 603

Projekt Växthuset – ansökan från Urkraft Service AB om bidrag till förstudie i samband med uppstart av arbetsintegrerat socialt företag. Se bilaga.

Urkraft ansöker om 295 000 kronor från Samordningsförbundet Skellefteå-Norsjö för att tillsammans med Skellefteå Pastorat genomföra en förstudie under tiden april-november 2015 i syfte att skapa förutsättningar för etablering av ett arbetsintegrerat socialt företag.

Målet med förstudien är bland annat att genomföra kartläggningar kring församlingarnas behov av varor och tjänster, t.ex. plantor, blommor, kransar, m.m. i samband med kyrkogårds- och begravningsverksamhet, utreda vilken plats i Skellefteå som ett planerat växthus kan byggas på samt göra en fördjupad marknadsundersökning. Möjligheterna till samarbete med lokala aktörer ska även undersökas.

Ambitionen är att skapa en långsiktig organisation med Skellefteå Pastorat som ägare och som kan erbjuda 15-20 helårstjänster för arbetssökande som står långt från arbetsmarknaden. I förstudien ska även undersökas möjligheterna att delfinansiera Växthusets uppbyggnad genom att ansöka om medel från Arvsfondens lokalstödssatsning samt Arvsfondens projektstöd "Egen Kraft".

Samordningsförbundet beslutar:

att avslå ansökan om kontant medfinansiering med 295 000 kronor för genomförandet av förstudie tillsammans med Skellefteå Pastorat i syfte att skapa förutsättningar för etablering av ett arbetsintegrerat socialt företag. Avslaget motiveras med att ekonomiska direktbidrag till sociala företag inte bör ingå i samordningsförbundets stödstruktur och att mer neutrala stödformer i första hand ska eftersträvas.

§ 604

Projekt Aktiv uppföljning – ansökan från Skellefteå Stadsmission om bidrag till utveckling av sysselsättningsinriktad verksamhet/arbetsträning för personer med psykisk ohälsa och/eller beroendeproblematik.

Se bilaga.

Skellefteå Stadsmission ansöker om bidrag med 400 000 kronor från Samordningsförbundet Skellefteå-Norsjö under åren 2015-2017 för att i samverkan med lokala myndigheter utveckla en mer strukturerad och långsiktigt hållbar arbetsmodell för den sysselsättnings- och arbetsprövningsverksamhet som bedrivs i form av bland annat Second Hand-shop och snickeriverksamhet.

Målet är att med start 2015, genom fördjupad samverkan med framförallt Arbetsförmedlingen, Socialkontoret och landstingets Beroendeenhet, utveckla en mer strukturerad arbetsprövning/ arbetsträning för minst 20 personer i form av bland annat individuella handlingsplaner för varje deltagare, mer aktivt stöd samt kontinuerlig uppföljning och utvärdering enligt en modell som tas fram i samarbete med berörda myndigheter.

Samordningsförbundet beslutar:

att bevilja Skellefteå stadsmission 200 000 kronor under år 2015 till projektet Aktiv uppföljning.

§ 605

Projekt Solen – ansökan från gymnasiekontoret/ arbetsmarknadsenheten om bidrag till att upprätta och/eller stödja bemannade servicepunkter i kommundelar med stora asylopulationer. Se bilaga.

Gymnasiekontorets arbetsmarknadsenhet ansöker om 820 000 kronor från Samordningsförbundet Skellefteå-Norsjö under 2015 för att i samverkan med lokalsamhället etablera och/eller stödja bemannade mötesplatser där bland annat möjlighet till svenska studier och samhällsinformation ges, internetuppkoppling finns samt samarbetet med och stödet till det lokala föreningslivet kan förbättras.

Asylsökande människor i Skellefteå kommun bor primärt i lägenheter hyrda av Migrationsverket i kommunens ytterområden. Jörn, Lövånger och Boliden hyser de flesta men även Kåge/Ersmark, Byske och Bureå och Skellefteåhamn hyser mellan 50 och 100 personer.

Gymnasiekontoret/ arbetsmarknadsenheten bedömer att kommunens lokalsamhällen är i stort behov av stöd för att kunna fortsätta sitt arbete.

Ansvar för asylsökande människor och deras levnadsförhållanden tillhör generellt Migrationsverket.

Samordningsförbundet beslutar:

att avslå ansökan om medfinansiering med 820 000 kronor för att upprätta och/eller stödja bemannade servicepunkter i kommundelar med stora asylpopulationer. Avslaget motiveras med att ansvaret för asylsökande inte ligger inom Försäkringskassans, Arbetsförmedlingens, Skellefteå/Norsjö kommuns och Västerbottens läns landstings samlade ansvarsområde utan tillhör Migrationsverket.

§ 606

Projekt Migrantmödrar – ansökan från Gymnasiekontoret/ arbetsmarknadsenheten om bidrag till att utveckla fungerande strategier för effektivt föräldraskap, medskapande medborgarskap och förståelse av vägen till egen försörjning för nyanlända kvinnor med barn. Se bilaga.

Gymnasiekontorets arbetsmarknadsenhet ansöker om 180 000 kronor under 2015 från Samordningsförbundet Skellefteå-Norsjö för att i form av en förstudie skapa en mötesplats för utlandsfödda kvinnor med barn i samverkan med framförallt personal och frivilliga från ESF.

Projektets övergripande mål är att stärka deltagarnas egen kraft att etablera sig i samhället och ska utgå från deltagarnas egna behov och förhoppningar.

Förstudien ska resultera i en rapport och eventuellt en eller flera ansökningar om genomförandeprojekt.

Samordningsförbundet beslutar:

att avslå ansökan från Gymnasiekontorets arbetsmarknadsenhet om medfinansiering med 180 000 kronor under 2015 för att i form av en förstudie skapa en mötesplats för utlandsfödda kvinnor med barn. Avslaget motiveras med att ansvaret för asylsökande inte ligger inom Försäkringskassans, Arbetsförmedlingens, Skellefteå/Norsjö kommuns och Västerbottens läns landstings samlade ansvarsområde utan tillhör Migrationsverket.

§ 607

Ansökan om lokalt KUR-projekt. Se bilaga.

Samordningsförbundets styrelse har tidigare förklarat sig beredd att ställa sig bakom en ansökan som beretts av Lokala samverkansgruppen och som alla myndigheter ställer sig bakom.

Utifrån tidigare diskussioner om behov och inriktning av ett lokalt KUR-projekt i Skellefteå-Norsjö har Lokala samverkansgruppen vid sitt sammanträde 2015-04-13 tillstyrkt ett preliminärt förslag till gemensam ansökan. Förslaget redovisas i bilaga.

Samordningsförbundet beslutar:

att tillstyrka ansökan om lokalt KUR-projekt enligt redovisat förslag

att finansiera kostnader för lokaler och förtäring under projektets genomförande.

§ 608

Samordnad kompetensutveckling 2015-2016

Lokala samverkansgruppen föreslår att följande kompetensutvecklingsinsatser genomförs under 2015-2016:

- Coachutbildning.

Förslag från gymnasieskolan. Målgrupper lärare, kuratorer, m.fl. samt handläggargrupper hos samtliga myndigheter. Externa utbildare. Se länk: <https://www.studentlitteratur.se/#9789144075778/Coaching>

- Utbildningspjäsen Churchill var inte heller klok - om arbetslivet för personer med funktionsnedsättning. Se bilaga.
Inköp av två föreställningar för elever samt personal från samtliga myndigheter.
- Uppföljning/utvärdering.
Sprida kunskaper/erfarenheter från indikatorprojektet till intresserade målgrupper hos myndigheterna och andra aktörer.
- Samverkanskompetens/leda i samverkan.

Inriktning/policydokument, stödstruktur, introduktionsprogram, ledarskapsdagar. Målgrupp: enhetschefer, styrgruppsdeltagare, projektledare, m.fl.

Samordningsförbundet beslutar:

att uppdra till förbundschef att i samarbete med Lokala samverkansgruppen planera och genomföra ovanstående kompetensutvecklingsinsatser

att finansiering får ske inom ramen för samordningsförbundets anslag för information/gemensam kompetensutveckling.

§ 609

Kartläggning av långvarigt ekonomiskt bistånd i Norsjö och Skellefteå. Se bilaga.

Slutrapporten med förslag till åtgärder presenterades vid samordningsförbundets styrelsemöte i Norsjö 2015-03-05.

Målet är att inleda en ordinarie samverkansmodell mellan Skellefteå och Norsjö kommuner, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Västerbottens läns landsting som på sikt ska leda till hållbara metoder, rutiner och arbetsfrämjande insatser som kan underlätta vägen till förbättrad livskvalitet med egen försörjning för individer och hushåll i Skellefteå och Norsjö.

Målgruppen är personer, företrädesvis äldre än 29 år, som har eller riskerar behov av långvarigt försörjningsstöd och/eller för personer som riskerar att hamna i utanförskap och är i behov av stöd från två eller fler myndigheter. Idag finns ingen formaliserad, överenskommen samverkansmodell för denna målgrupp.

Samordningsförbundets styrelse beslutade 2015-03-05 att bevilja medel

för en heltid samordnare under perioden 2015-04-01 – 2015-12-31 samt uppdra till Lokala samverkansgruppen att konkretisera uppdraget genom att redovisa målgrupp, hur arbetet kopplas till rehabiliteringstrappan och hur en god samverkan mellan myndigheterna i Norsjö och Skellefteå byggs upp. En viktig del i arbetet är att utarbeta aktiviteter och rutiner som löpande går att implementera i myndigheternas ordinarie verksamhet.

Aktiviteten ska ligga inom området samordnad rehabilitering och får inte innehålla aktiviteter som ligger inom myndigheternas ordinarie uppdrag, t.ex. framtagande av SIP.

I bilaga redovisas förslag till arbetsuppgifter för den samordnare (benämnd ”koordinator” i förslaget) som samordningsförbundet beslutat finansiera.

Vid mötet redovisas Lokala samverkansgruppens förslag med anledning av styrelsebeslutet den 5 mars.

Samordningsförbundet beslutar:

att godkänna redovisat förslag till arbetsuppgifter för samordnare/koordinator i samverkansmodellen.

§ 610

ESF-förstudien Improve – slutrapport till ESF-rådet. Se bilaga.

Improve har i bedrivits i samarbete mellan samordningsförbunden i Västerbotten, Skellefteå-Norsjö, Umeå-Vännäs och Lycksele-Malå.

Det övergripande, långsiktiga målet med Improve var att förbättra planering, styrning/ledning, utvärdering och implementeringsprocesser i projekt där något av samordningsförbunden är part.

Projekt målet på kort och medellång sikt var att etablera en fungerande övergripande projektledningsstruktur samt ett systematiskt kunskapsunderlag för analys i syfte att bättre förstå effekter/resultat av projekt.

Christian Behrens, projektledare för Improve, presenterar resultaten från kartläggningen och förslag till fortsatt utveckling inom området.

Samordningsförbundet beslutar:

att godkänna rapporten.

§ 611

Revisionsberättelse 2014 för Samordningsförbundet Skellefteå-Norsjö. Se bilaga.

Den av revisorerna undertecknade revisionsberättelsen för verksamhetsåret 2014 för Samordningsförbundet Skellefteå-Norsjö har inkommit.

Sammantaget bedömer revisorerna att styrelsen i samordningsförbundet bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande, att den interna kontrollen har varit tillräcklig, att resultatet enligt årsredovisningen är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som är uppställda enligt

förbundsordning och verksamhetsplan samt att årsredovisningen har upprättats i enlighet med god redovisningssed och tillämpliga delar av lagen om kommunal redovisning.

Revisorerna tillstyrker att styrelsens ledamöter beviljas ansvarsfrihet för verksamhetsåret 2014.

Samordningsförbundet beslutar:

att notera informationen.

§ 612

Revisionsrapport om granskning av årsredovisning samt förbundets uppfyllelse av 7 § i Lagen om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser. Se bilaga.

I rapporten har revisorerna bedömt att granskningen visar att samordningsförbundets styrelse under året uppfyllt sitt uppdrag enligt 7 § lag 2003:1210 på ett ändamålsenligt sätt, den interna kontrollen anses vara tillräcklig samt att årsredovisningen är i allt väsentligt upprättad enligt lag om kommunal redovisning och god redovisningssed.

Revisorerna rekommenderar att samordningsförbundets styrelse noggrant analyserar effekterna av den av Nationella rådet utfärdade rekommendationen gällande storleken på samordningsförbundets egna kapital, att de övergripande målen på förbunds nivå analyseras och följs upp på ett mer strukturerat sätt samt att samordningsförbundet upprättar en budget i balans.

Styrelsens yttrande med uppgifter om verkställda och planerade åtgärder ska lämnas till revisionen senast 2015-08-31.

Samordningsförbundet beslutar:

att uppdra till förbundschef att utarbeta förslag till yttrande

att delegera till styrelsens presidium att godkänna yttrandet.

§ 613

Informationsärenden

Rekrytering av förbundschef

Ordförande och vice ordförande informerar om att 30 personer sökt tjänsten som förbundschef och att anställningsintervjuer genomförts med 6 personer. Rekryteringsarbetet är nu i ett slutskede och beslut om tillsättning sker preliminärt vecka 18.

Samarbete Arbetsmarknadstorget-UngKomp

De två ledningsgrupperna för Arbetsmarknadstorget respektive UngKomp (tidigare Unga In) kommer vid ett möte den 24 april att diskutera det fortsatta samarbetet mellan de två verksamheterna. Genom övergången till ordinarie verksamhet för UngKomp ökar möjligheterna till fördjupad och långsiktig samverkan mellan verksamheterna organisatoriskt, personalmässigt och lokalmässigt.

Information från NNS. Se även www.nnsfinsam.se

Information från Lokala samverkansgruppen.

Se även minnesanteckningar från Lokala samverkansgruppen på samordningsförbundets hemsida www.samordningsforbund.se

§ 614

Övriga frågor

Förfrågan från NNS och Försäkringskassan angående budgetuppgifter.
Se bilaga.

Nationella Nätverket för Samordningsförbund, NNS har i utskick till landets samordningsförbund hemställt att varje förbund sänder in uppgifter, med

kommentarer, om eventuellt överskott vid ingången av 2015 samt prognos för eget kapital vid ingången av 2016.

Försäkringskassan har i utskick till landets samordningsförbund begärt svar på frågan i vilken utsträckning kommuner/landsting är beredda att matcha den möjliga statliga medelstildelningen fr.o.m. år 2016 samt hur förbundens prognos för eget kapital vid utgången av 2015 ser ut?

Samordningsförbundet beslutar:

att uppdra till förbundschef att svara på de frågor NNS och försäkringskassan ställt.

Jubileumskonferens med anledning av att samordningsförbundet fyller 10 år 2015.

Samordningsförbundet beslutar:

att uppdra till förbundschef inleda planeringen för en jubileumskonferens under november/december 2015.

Ny faktureringsrutin för medlemsavgifter.

Samordningsförbundet beslutar:

att med start 2015-07-01 fakturera beslutad medlemsavgift för förbundsmedlemmarna kvartalsvis.

**Genomgång av mötesplan 2015 för samordningsförbundet.
Ev. flyttning av planeringsdag och styrelsemöte 27-28 oktober till 21-22 oktober.**

Samordningsförbundet beslutar:

att flytta den gemensamma planeringsdagen med Lokala samverkansgruppen 2015-10-27 till 2015-10-07

att tidigare fastställt datum för styrelsemöte 2015-10-28 kvarstår.

Ansökan om medel från Samordningsförbundet Skellefteå-Norsjö

Ankomstdatum (fylls i av förbundet)

Fyll i nedanstående ansökan. Observera att ett krav för att ansökan ska behandlas är att den tar upp samverkan mellan minst två av Samordningsförbundets huvudmän. Ifylld ansökan skickas i två kopior, den ena via e-post till stellan.berglund@skelleftea.se, den andra, som ska vara underskriven, via reguljär post till samordningsförbundet (för adress se sidfot). En komplett ansökan ska innehålla projekt/verksamhetsbeskrivning enligt bifogad blankett samt budget- och finansieringsplan. Ta gärna kontakt med Stellan Berglund på samordningsförbundet för ytterligare information om vilka uppgifter som ska vara med i er ansökan.

Uppgifter om sökande organisation (stödmottagare)		
Organisationens namn Skellefteå kommun	Enhet/arbetsställe Gymnasiekontoret	
Firmatecknare/Chef Jan Midlert	Organisationsnummer 212000-2643	
Utdelningsadress Laboratorgränd 11	Postnummer 931 85	Postadress Skellefteå
Kontaktperson Kristin Lundholm	Kontaktpersonens telefonnummer 0910-71 25 65	
Kontaktpersonens e-post adress Kristin.lundholm@skelleftea.se	Kontaktpersonens mobiltelefonnummer 070-910591	
Plusgiro 126870-5	Bankgiro	

Projekt/verksamhetsbeskrivning

READY

Bakgrund/problemformulering

Den nya lagstiftningen kring gymnasieexamen med högre/ förändrade krav gör att fler elever inte uppnår examen inom sina tre studieår. För de flesta så fungerar en fortsatt komplettering inom ramen för KAA ganska bra, men för en grupp elever med komplicerad livssituation krävs speciellt utformade alternativ. Det handlar om elever som har stor erfarenhet av misslyckande i skolan och ofta en komplicerad psykosocial miljö, med stor risk att hamna i utanförskap. Flera har kontakter med BUP, Soc, Klara, eller hälsovården.

Syfte

Syftet är att under ett fjärde år fullfölja sina gymnasiestudier och i samarbete med Ung Comp- och /eller Arbetsmarknadstorget få information och påbörja en individuell planering för fortsatt inriktning efter gymnasiet.

Mål

Målen är att:

-20 -25 elever ska få individuellt anpassade insatser för att avsluta sina gymnasiestudier inom 4 år.

-varje elev ska ha en individuell plan som tar vid när gymnasiestudierna upphör.

Målgrupp

Vilken eller vilka är målgrupperna? Beskriv målgrupp/er närmare, t ex problem och resurser, storlek, jämställdhets-, tillgänglighets- och mångfaldsperspektiv, etc.!

20 -25 elever som inte klarar sina gymnasiestudier inom tre år. Eleverna har en multikomplex livs- och studiesituation med behov av särskilt utformade anpassningar. Det finns stora behov av samarbete mellan skola – Af och i vissa fall socialtjänst och hälsovård.

De elever som har ett neuropsykiska funktionsnedsättningar har stor representation bland berörd elevgrupp.

Avgränsningar och mervärde

Beskriv vad som är nytt och nyskapande med projektet/verksamheten om ni söker stöd för! Hur ser avgränsningen ut mot redan befintlig verksamhet?

Det finns i dag ingen "ordinarie" verksamhet för dessa ungdomar. De faller inom ramen för det kommunala aktivitetsansvaret- KAA. Vi vet att den här målgruppen behöver "mera" stöd än bara ett schema och erbjudande om att på vissa tider kunna gå och läsa vissa kurser därför vill vi skapa utrymme för en person att fungera som elevcoach, som kontinuerligt träffar eleverna och följer deras studier och fungerar som ett kitt mellan elev – lärare – och andra stödresurser. Den personen har också goda kunskaper om arbete med unga som har neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Till det vill vi koppla de mest skickliga lärarna i olika ämnen för att göra de individuella studierna så bra som möjligt. Vi har testat detta i en mindre skala under innevarande läsår med gott resultat, 14 elever har deltagit och samtliga eleverna har fullföljt sina studier utifrån sina individuellt anpassade studieplaner, även om de inte alla har fått fullständig gymnasieexamen. Det har inneburit att några elever avslutat och gått till annan skolform och eller annan verksamhet. Denna elevgrupp har riskerat att bli hemmavarande om vi inte arbetat individanpassat och med coachande förhållningssätt.

De elever som inte klarat sina gymnasiestudier på tre år som tidigare nämnts har haft och har olika anledning till att så blivit fallet vilket innebär att det arbete som gjorts under detta 4:e år har varit helt individuellt anpassat. Läsåret startade med att eleverna som grupp träffade lärare, elevcoach, rektor och SYV. Att de också träffas som grupp är viktigt för den sociala tillhörigheten och stärker självbilden "vi kan fixa det här".

sig om den ende som inte fått en gymnasieexamen. Dessa elever behöver stärka sitt självförtroende och sin tro på sig själv eftersom de haft många skolmisslyckanden. Här har

Tid och aktivitetsplan

Under vilken tid ska planerade aktiviteter genomföras?

Aktiviteterna kommer att koncentreras till hösten 2015 – med möjlighet till förlängning under vt 2016 om det behövs.

Jämställdhet

Hur ska jämställdheten främjas i projektet/verksamheten – både i projektorganisationen respektive för målgruppen/erna i projektet?

Urvalet sker utifrån individuella behov, inte beroende på om det är unga män eller kvinnor.

Däremot finns tillgång till personal av både manligt och kvinnligt kön om det är en faktor som behöver beaktas för studieframgång.

Tillgänglighet för personer med funktionshinder

Hur ska tillgängligheten för personer med funktionshinder främjas i projektet/verksamheten?

Funktionsnedsättning av något slag är överrepresenterat i målgruppen och en orsak till att dessa stödinsatser behövs.

Mångfald

Hur ska mångfalden i projektet/verksamheten främjas?

Uppföljning/utvärdering och resultatspridning

Hur ska projektet/verksamheten följas upp/utvärderas? Vem/vilka ansvarar för utvärderingen och vilka frågor ska utvärderingen ge svar på? Hur ska resultaten och erfarenheterna dokumenteras och återföras till samverkansparterna och övriga intressenter?

Uppföljningen består av att man sammanställer hur måluppfyllelsen ser ut i förhållande till individuella planer. Eleverna kommer att få utvärdera insatserna genom enkätfrågor. Rektor Kristin Lundholm blir ansvarig för återrapportering till LSG.

Implementering

Hur ska implementeringsprocessen bedrivas hur ser projektägare och samverkansparter på förutsättningarna för att implementera projektet när projektmedlen är slut?

Behovet av att inom gymnasiet ram kunna komplettera och avsluta gymnasiestudier kommer att öka eftersom den nya lagstiftningen gör att vuxenutbildningen efter 1 juli 2015 inte längre kan utfärda slutbetyg. Kan vi inom ramen för detta utvecklingsprojekt utarbeta fungerande arbetsformer för detta samt kombinera det med en påbörjad planering tillsammans med Ung Comp eller Arbetsmarknadstorget är förutsättningarna för implementering mycket goda.

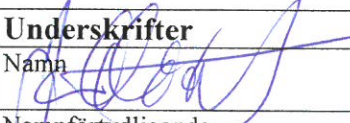
Kostnader och finansiering

Vilka resurser krävs för att driva verksamheten eller genomföra aktiviteterna? Ange belopp för respektive år och totalt. (Endast direkta merkostnader för att driva verksamheten eller aktiviteten ska tas upp, redan befintliga kostnader ersätts ej av Samordningsförbundet). Fyll i nedanstående tabell.

De summerande fälten i tabellen beräknas automatiskt med hjälp av s.k. formler.

För att uppdatera de summerande fälten i *Microsoft Office Word*, markerar du samtliga celler och trycker på funktionstangenten; F9.

Resurser	Ar 2014	Ar 2015	Ar 2016	S:a 2015-2017
Personal		430 000		
Lokal				
Övriga kostnader (inkl. ev. startkostnader)				
Ev. utvärderingskostnader				
Summa kostnader	0	0	0	0
Intäkter (exkl. bidrag från samordn.förb.)				
Summa nettokostnader (kostnad - intäkt)	0	0	0	0

Underskrifter
Namn
Namnförtydligande Jan Midlert
Organisation Gymnasiekontoret
Datum 2015-05-11

Ansökan om medel från
Samordningsförbundet
Skellefteå-Norsjö

Ankomstdatum (fylls i av förbundet)

Fyll i nedanstående ansökan. Observera att ett krav för att ansökan ska behandlas är att den tar upp samverkan mellan minst två av Samordningsförbundets huvudmän. Ifylld ansökan skickas i två kopior, den ena via e-post till stellan.berglund@skelleftea.se, den andra, som ska vara underskriven, via reguljär post till samordningsförbundet (för adress se sidfot). En komplett ansökan ska innehålla projekt/verksamhetsbeskrivning enligt bifogad blankett samt budget- och finansieringsplan. Ta gärna kontakt med Stellan Berglund på samordningsförbundet för ytterligare information om vilka uppgifter som ska vara med i er ansökan.

Uppgifter om sökande organisation (stödmottagare)		
Organisationens namn Norsjö Kommun	Enhet/arbetsställe Knut'n	
Firmatecknare/Chef Mikael Lindfors/Katarzyna Wikström	Organisationsnummer 212000-2858	
Utdelningsadress Storgatan 67	Postnummer 935 81	Postadress Norsjö
Kontaktperson Eleonore Hedman	Kontaktpersonens telefonnummer 0918-141 39	
Kontaktpersonens e-post adress eleonore.hedman@norsjo.se	Kontaktpersonens mobiltelefonnummer 070-249 99 50	
Plusgiro	Bankgiro 5741-0151	

Projekt/verksamhetsbeskrivning

Knut'n 2.0

Namnet på projektet/verksamheten

Bakgrund/problemformulering

Beskriv kortfattat nuläge/problembild och de möjligheter som motiverar projektet/verksamheten!

Norsjö Kommun är en kommun med en negativ befolkningsutveckling. Utflyttningen är störst bland både kvinnor och män i åldersspannet 19-32 år och utflyttningen kompenseras inte av den relativt låga graden av inflyttning i samma kategori. För kommunen som helhet innebär detta att utbudet av arbetskraft väntas minska i takt med att befolkningen blir äldre – färre kommer i framtiden att behöva försörja fler! Kommunen har därför som mål att öka invånarantalet och ett sätt att nå detta mål är att främja inflyttningen. Mottagandet av flyktingar är en möjlighet att i framtiden vända den negativa befolkningsutvecklingen. Men detta kräver särskilda satsningar för att skapa förutsättningar för fler flyktingar att långsiktigt etablera sig i kommunen (LUS, 2014).

Norsjö Kommun har antagit en strategi för integrationen för att åstadkomma ett långsiktigt och hållbart flyktingmottagande, där integration och delaktighet är en självklar del. En del av strategin behandlar området sysselsättning: "För att trygga kommunens arbetskraftförsörjning på lång sikt ska alla nyanlända kommuninvånare få rätt förutsättningar att bli en del av arbets- och samhällslivet".

Integrationsstrategin tillsammans med kommunens lokala utvecklingsstrategi (LUS) pekar på olika åtgärder för att främja integrationen – bland annat:

- Underlätta inträdet på arbetsmarknaden för de grupper som står långs ifrån arbetsmarknaden såsom ungdomar, utrikes födda och personer med funktionsnedsättning, exempelvis genom praktik (LUS 2014).
- Utveckling av befintliga verksamheter som främjar fysisk och psykisk hälsa, exempelvis genom ökade resurser inom Knut'ns verksamhet (LUS 2014).

Knut'n är en kommunal verksamhet som vill främja människors psykiska och fysiska hälsa. Knut'n vänder sig i första hand till den som har behov av sysselsättning, rehabilitering, språkpraktik, arbetsträning eller vill ha någonstans att träffa andra människor.

Bland annat erbjuder Knut'n:

- Individanpassad arbetsträning/utredningar
- Träffpunkt
- Sysselsättning
- Personligt stöd
- Aktiviteter erbjud efter intresse och önskemål
- Secondhand-butik
- Andra tjänster och jobb mot kund utför man efter överenskommelse

Verksamheten på Knut'n har genom åren förändrats pga. samhällets utveckling och efterfrågan. Från början en personal anställd (2006) och idag 2,9 årsarbetare fördelat på fyra personer. Verksamheten har flyttats från socialtjänstens område till tillväxtavdelningen med kopplingar till arbetsmarknadsenheten. Knut'n har för närvarande möjlighet att ta emot 20 anvisningar och remitterter är kommunen, arbetsförmedlingen, försäkringskassan, landstinget och kriminalvården.

Efterfrågan på tjänster från arbetsförmedlingen, att beredas någon form av arbetsmarknadsinsats, språkpraktik, arbetsträning och utredningar om arbetsförmåga m.m. har ökat de senaste åren och man ser ingen avmattning utan snarare ett fortsatt ökat behov – speciellt behov kopplade till nyanlända med låg utbildningsgrad och mycket dåliga språkkunskaper.

Även bland målgruppen som remitteras från kommunens egna individ- och familjeomsorgen konstaterar man en ökning av antalet personer med psykisk ohälsa som behöver någon form av sysselsättning.

Syfte

Beskriv syftet med projektet/verksamheten!

Syftet med projektet Knut'n 2.0 är dubbelt.

Den ena delen handlar projektet om att **öka antalet personer som går ut från Knut'ns verksamhet vidare till en yrkesverksamhet eller praktik på den privata och den kommunala arbetsmarknaden** genom att arbeta med det vi kallar "**den felande länken**". Här ska vi arbeta med att utveckla en koppling mellan Knut'n och arbetsplatserna genom en grundläggande kartläggning av hur vår lokala arbetsmarknad ser ut och var det finns chanser att placera olika individer utifrån deras olika förmågor. Viktigt är också att vi under kartläggningen knyter kontakt till fler än en person i företagen och att vi på så sätt utvecklar ett fungerande nätverk genom vilket vi skapar förtroende och tillit till att våga anställa någon med avvikande bakgrund.

Redan i dag fungerar Knut'ns arbetscoacher som ett stöd till de arbetsgivare som tar steget att anställa eller erbjuda praktik till dem som varit inom Knut'ns ramar. Det kan handla om personer som har gjort mycket stora framsteg men som kanske ännu inte riktigt är 100% självgående. Här hjälper Knut'ns arbetscoacher arbetsgivaren med att se till att personen verkligen klarar av sin nya uppdrag. Med utveckling av den felande länken kommer denna funktion ännu mer kunna bidra till ett fungerande inträde i arbetslivet för de berörda personerna.

Den sista delen i kartläggningen av den felande länken är att kunskapen om kommunens företag samt deras kunskap om Knut'n förmodligen kan leda till ett ökat antal lego-uppdrag som Knut'n kan åta sig.

Den andra delen handlar om att **utveckla Knut'ns verksamheter runt återvinning**.

Redan i dag arbetar Knut'n med att demontera möbler och återvinning av material. Denna återvinning skapar kostnadsreduktioner för kommunen i form av minskade transporter av brännbart material och intäkter från järnskrot. Demonteringen bidrar också till meningsfulla och lämpliga arbetsuppgifter till nästan alla människor utan fysiska handikapp – oberoende av språk, utbildning och bakgrund.

För att utveckla återvinningsverksamheten krävs dels att man arbetar med en del förändringar i anslutning till återvinningscentralerna i Norsjö och Bastuträsk för att styra om vissa flöden av inkommande produkter/material, dels en utredning om hur lokaler bör anpassas för att bereda plats för fler personer som ska kunna arbeta med återvinningen.

Återvinningen skapar nya förutsättningar att utveckla egna/nya produkter från återvunnet material och på så sätt stimulera och utveckla verksamheten. Dessa produkter kan skapa merförsäljning i loppis-verksamheten samt bygga stolthet och identitet hos både Knut'n och hela Norsjö Kommun.

För att uppnå bäst långsiktig effekt för båda delarna ska projektet även dra lärdom av lyckade exempel på framgångsrikt arbete från andra organisationer i närområdet eller andra delar av landet. Genom att se och lära från andras sätt att arbeta kan man både tjäna tid samt skapa värdefulla nätverk.

Mål

Beskriv projektets/verksamhetens mål – både för deltagande organisationer/myndigheter och för den/de målgrupp/er som ingår! Tänk på att målen ska vara möjliga att mäta!

- I Norsjö Kommun finns ca 350 företag (skogsägare borttagna) varav endast ett 30-tal har 10 anställda eller mer. Projektet Knut'n 2.0 ska kartlägga samtliga av dessa företag och färdigställa ett register med aktivitetsbeskrivning och kontaktuppgifter.
- Register med kommunala verksamheter med aktivitetsbeskrivning och kontaktuppgifter.
- Register med företag som kan ha behov av lego-arbete.
- Skapa rutiner för Knut's stöd till arbetsgivare samt sprida informationen.
- Tillskapa fler arbetsuppgifter kopplade till återvinning utöver möbeldemonteringen som redan sker.
- Genomföra minst två studiebesök hos andra organisationer med framgångsrika arbetssätt.

Målgrupp

Vilken eller vilka är målgrupperna? Beskriv målgrupp/er närmare, t ex problem och resurser, storlek, jämställdhets-, tillgänglighets- och mångfaldsperspektiv, etc.!

Primära målgrupperna för projektet:

Nyanlända och människor i behov av integration (dvs. människor som inte har svenska som modersmål utan som anlänt till Norsjö som flyktingar, ensamkommande flyktingbarn, anhörig samt övriga invandrare från EU-länder).

Företag och kommunala verksamheter inom Norsjö Kommun.

Sekundära målgrupper för projektet:

Människor med mental ohälsa och som är i behov av sysselsättning och daglig verksamhet.

Människor med fysiska åkommor som är i behov av arbetsträning.

Unga människor i behov av erfarenheter och rutiner.

Personer med klarlagda eller outhärliga diagnoser.

Projektet riktar sig i lika stor utsträckning till kvinnor och män.

Avgränsningar och mervärde

Beskriv vad som är nytt och nyskapande med projektet/verksamheten om ni söker stöd för! Hur ser avgränsningen ut mot redan befintlig verksamhet?

Den grundliga kartläggningen av arbets- och praktikplatser hos såväl privata företag samt i den kommunala förvaltningen har ej tidigare skett och sker heller inte i den ordinarie kommunala verksamheten eller inom Knut'ns verksamhet.

En systematisk kartläggning av eventuella lego-arbeten för Knut'n har inte tidigare skett och kommer inte ske inom ordinarie ramar.

Projektet ska anpassa lokaler på så sätt att fler och mer diversifierade uppdrag inom återvinning kommer att kunna erbjudas och svara på en ökad efterfrågan av möjligheter till sysselsättning, arbetsträning, språkpraktik och praktik. Det handlar om en uppgradering och vidareutveckling av dagens verksamheter.

Arbetet kommer att genomföras med hjälp av en projektresurs som anställs specifikt för detta ändamål.

Genomförande och samverkan

-Hur ska projektet/verksamheten organiseras och styras? Vilka kompetenser behövs? Var rekryteras dessa ifrån etc.?

Projektet kommer att ligga under tillväxtavdelningens ansvar. Nära samarbete med Knut'ns personal är nödvändig.

Uppdraget kräver en person som är utåtriktad och kontaktsökande – gärna med god lokalkännedom.

Dessutom krävs förmåga att begränsa och hålla fokus på anvisade arbetsuppgifter samt att man är lösningsbenägen och ser möjligheter istället för problem. Rekrytering kommer att ske internt eller externt.

-Vilka ska ni samverka med och om vad?

Samverkan kommer att ske med övriga delar av den kommunala förvaltningen – framför allt med individ- och familjeomsorgen.

Samverkan utanför kommunen kommer i första hand att ske med arbetsförmedlingen och i förekommande fall med försäkringskassan.

-Beskriv de planerade aktiviteterna i projektet/verksamheten!

Kartläggning av arbetsmarknaden i Norsjö – både hos företag och kommunala verksamheter.

Kartläggning av eventuella behov av legoarbete för Knut'n.

Framtagande av riktlinjer av Knut'ns stöd till arbetsgivare.

Anpassning av flöden runt återvinningscentraler.

Anpassning av lokaler för att utöka antalet platser för demontering/återvinning. Detta kräver varmboning av vissa utrymmen, montering av nya innerväggar samt dragning av el- och vatten.

Utveckling av nya arbetsuppgifter runt återvinning

-Vilka hinder finns för att målen ska uppnås?

De hinder som finns för att uppfylla målen i dagsläget är brist på resurser – både personalmässigt och ekonomiskt. För att göra denna "uppgradering" krävs en satsning utöver den ordinarie verksamheten. De satta tidsramarna för detta arbete är snäva varför vi om projektet beviljas hoppas kunna bli klara med rekrytering innan sommaren för att kunna dra igång arbetet redan i augusti.

Tid och aktivitetsplan

Under vilken tid ska planerade aktiviteter genomföras?

Augusti 2015-mars 2016. De hinder som finns för att uppfylla målen i dagsläget är brist på resurser – både personalmässigt och ekonomiskt. För att göra denna "uppgradering" krävs en satsning utöver den ordinarie verksamheten. De satta tidsramarna för detta arbete är snäva varför vi om projektet beviljas hoppas kunna bli klara med rekrytering innan sommaren för att kunna dra igång arbetet redan i augusti.

Jämställdhet

Hur ska jämställdheten främjas i projektet/verksamheten – både i projektorganisationen respektive för målgruppen/erna i projektet?

Knut's arbetscoacher är i dag enbart kvinnor. Vid en extern rekrytering av projektledare kommer vi därför speciellt uppmuntra manliga sökanden.

När det gäller målgrupperna i projektet strävar vi redan i dag efter att behandla män och kvinnor på samma sätt. Coacherna har en permanent medvetenhet om jämställdhet och arbetar för att främja kvinnors och mäns arbeten med uppgifter som traditionellt anses tillhöra det andra könet.

Inom projektets ramar kommer vi att arbeta med att ta fram nya arbetsuppgifter som passar både kvinnor och män men inte specifikt med hur dessa i framtiden ska bemannas.

Tillgänglighet för personer med funktionshinder

Hur ska tillgängligheten för personer med funktionshinder främjas i projektet/verksamheten?

Projektet ska arbeta för att utveckla återvinningen och bereda plats för ytterligare fem personer. Dessa platser ska vara tillgängliga även för personer med fysiska funktionshinder.

Mångfald

Hur ska mångfalden i projektet/verksamheten främjas?

Projektet ska verka för att stärka mångfalden på arbetsmarknaden inom kommunen genom att människor med olika bakgrund, ålder, kön, funktionshinder ska kunna erbjudas ökade möjligheter till praktik och arbete.

Uppföljning/utvärdering och resultatspridning

Hur ska projektet/verksamheten följas upp/utvärderas? Vem/vilka ansvarar för utvärderingen och vilka frågor ska utvärderingen ge svar på? Hur ska resultaten och erfarenheterna dokumenteras och återföras till samverkansparterna och övriga intressenter?

Samverkansparter – Arbetsförmedlingen, försäkringskassan och individ- och familjeomsorgen inom kommunen kommer att bjudas in vid projektstart för att informeras om vilket arbete som planeras och tidsplaner.

Projektet ska utvärderas skriftligen:

Skriftligen utvärdering sker dels genom kartläggningen av arbetsmarknaden i Norsjö.

- Kartläggning som tydligt ska redogöra för olika typer av arbetsuppgifter som förekommer på arbetsplatsen, kontaktpersoner (om möjligt fler än en person) och kompletta kontaktuppgifter.
- Redogörelse för eventuella typer av legoarbeten som Knut'n skulle kunna åta sig.

Även skriftlig rutin för Knut'ns stöd till arbetsgivare samt ett informationsmaterial i pdf-format som kan skickas eller mailas vid behov.

Skriftlig redogörelse av de studiebesök som genomförs inom projektet som ska ge svar på vilka goda exempel man skulle kunna ta med sig till Norsjö.

Slutligen kommer en skriftlig slutrapport produceras där de olika insatserna samt utfall ska beskrivas på ett kortfattat och lättläst sätt. Denna slutrapport kommer att skickas till olika samverkansparter.

Projektledaren är direkt ansvarig för att utvärdering sker enligt ovan. Tillväxtchefen är ytterst ansvarig för detta.

Implementering

Hur ska implementeringsprocessen bedrivas hur ser projektägare och samverkansparter på förutsättningarna för att implementera projektet när projektmedlen är slut?

Resultaten av projektet kommer att vara direkt användbara efter genomförande. Samtliga arbetscoacher på Knut'n kommer genom löpande dialog med projektledaren samt med närmaste chef vara uppdaterade runt projektets utveckling.

Resultatet av kartläggningen kommer att ge ökade möjligheter för Knut'ns personal så snart den är klar. Utvecklingen av återvinningen kommer att ge fler platser att erbjuda samt ökade möjligheter till intäkter för att skapa hållbarhet till Knut'ns verksamhet.

Kostnader och finansiering

Vilka resurser krävs för att driva verksamheten eller genomföra aktiviteterna? Ange belopp för respektive år och totalt. (Endast direkta merkostnader för att driva verksamheten eller aktiviteten ska tas upp, redan befintliga kostnader ersätts ej av Samordningsförbundet). Fyll i nedanstående tabell.

De summerande fälten i tabellen beräknas automatiskt med hjälp av s.k. formler.

För att uppdatera de summerande fälten i *Microsoft Office Word*, markerar du samtliga celler och trycker på funktionstangenten; F9.

Resurser	År 2014	År 2015	År 2016	S:a 2015–2017
Personal		196000	117600	313600
Lokal		17500	10500	28000
Övriga kostnader (inkl. ev. startkostnader)		52500	11500	64000
Ev. utvärderingskostnader				
Summa kostnader	0	266 000	139 600	405 600
Intäkter (exkl. bidrag från samordn.förb.)				
Summa nettokostnader (kostnad - intäkt)	0	266 000	139 600	405 600

Underskrifter	
Namn	
Namnförtydligande	
Mikael Lindfors	Katarzyna Wikström
Organisation	
Norsjö Kommun	
Datum	
2015-06-03	

Budget projekt Knut'n 2.0

Beskrivning	Månadskostnad	Antal månader	Summa
Personal ink. sociala avgifter	39200	8	313600
Lokal/kontor ink. data och telefoni	3500	5	17500
Data, telefon			0
Resekostnader för företagsbesök	1500	5	7500
Studiebesök	15000	2	30000
Övriga kostnader (möteskostnader, trycksaker, inventarier)			37000
			405600

SKELLEFTEÅ KOMMUN

Uppdraget att koordinera samverkan

Eva Hedlund

2015-06-02

Målsättning med uppdraget

En övergripande målsättning är att utforma en samverkansmodell mellan Skellefteå och Norsjö kommuner, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Västerbottens läns landsting som på sikt ska leda till långsiktiga, hållbara metoder och rutiner i samverkan som ska motverka utanförskap, underlätta vägen till egen försörjning och medföra ökad livskvalitet för individer och hushåll i Skellefteå och Norsjö.

Att genom myndighetsövergripande samverkan och samarbete arbeta mot målet egen försörjning utifrån varje individs förutsättningar och behov och att varje deltagande individ ska kunna beskriva förbättrad livskvalitet och känna att de tagit steg som fört dem närmare arbetsmarknaden alternativt mot egen försörjning.

En samordnande funktion, en koordinator, ska anställas som ska verka för att samverkan mellan myndigheterna och mellan kommunerna Norsjö och Skellefteå, ska utvecklas och förstärkas. I uppdraget ingår att initiera en dialog om hur samverkan kan se ut hos berörda myndigheter, Skellefteå Kommun, Norsjö Kommun, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Västerbottens Läns Landsting och Samordningsförbundet samt övriga berörda aktörer inom samverkansområdet. Detta innebär bl a att identifiera och dokumentera framgångsfaktorer och förbättringsområden för att strategiskt införa nya arbetssätt och metoder när det gäller samverkan mellan myndigheterna. En viktig uppgift blir att verka för att samordna, boka och upprätthålla myndighetsgemensamt samarbete med den enskilde i fokus.

Målgrupp

Personer 30 år och äldre som befinner sig i eller riskerar att hamna i utanförskap, har erhållit försörjningsstöd i mer än ett år och är i behov av samordnat stöd från två eller fler myndigheter.

Avgränsningar och mervärde

Uppdraget avser samverkan, att hitta former för samverkan och samarbete myndigheter emellan, en myndighetsövergripande samverkansmodell för framförallt personer som är 30 år och äldre. Idag finns ingen formaliserad, överenskommen samverkansmodell för personer äldre än 30 år och som har behov av stöd från minst två myndigheter, i Skellefteå och Norsjö.

Genomförande och samverkan

En samordnande funktion, en koordinator, har anställts som ska verka för att samverkan mellan myndigheterna och mellan kommunerna Norsjö och Skellefteå, ska utvecklas och förstärkas.

Koordinatoren ska initiera en dialog om hur samverkan kan se ut hos berörda myndigheter, Skellefteå Kommun, Norsjö Kommun, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Västerbottens Läns Landsting och Samordningsförbundet samt övriga berörda aktörer inom samverkansområdet. I arbetsuppgifterna ingår att hålla samman och upprätthålla samarbetsuppdraget.

Ytterligare en viktig uppgift är att identifiera och dokumentera framgångsfaktorer och förbättringsområden för att strategiskt kunna införa nya arbetssätt och metoder när det gäller samverkan mellan myndigheterna.

Organisation

Ledningsgrupp

LSG, som består av chefer från berörda myndigheter samt Samordningsförbundet utgör ledningsgrupp.

Samverkanskoordinator som har ansvaret att organisera och hålla samman samverkansarbetet.

En arbetsgrupp bildas bestående av kontaktpersoner som utses av berörda myndigheter.

Kontaktpersoner;

Socialsekreterare inriktning försörjningsstöd

Arbetsförmedlare med anknytning till eller i samarbete med AF:s särskilda insatser

Arbetsmarknadskonsulenter AME och Solkraft

Försäkringskassehandläggare

Personal från psykiatrin och primärvården

Vid behov även kontakt med;

SYV, CV och valideringsledare samt samverkan med utbildningsanordnare t ex folkhögskola

Arbetsuppgifter för koordinator i samverkansmodellen

- Informera om och initiera dialog angående utformningen av samverkansmodellen hos berörda myndigheter – Skellefteå kommun, Norsjö kommun, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Västerbottens läns landsting och Samordningsförbundet Skellefteå-Norsjö - samt övriga berörda aktörer inom verksamhetsområdet
- Återkoppla kontinuerligt och lyfta strategiska frågor till ledningsgruppen (Lokala samverkansgruppen)
- Ansvara för att metod/modell för uppföljning och utvärdering utarbetas och fastställs av ledningsgruppen
- Ansvara för att berörda verksamheter utser kontaktpersoner med ansvar att identifiera samverkansbehov samt hålla samman och genomföra det operativa samarbetet
- Ansvara för att former och rutiner för myndighetsgemensamma ärendegenomgångar, prioritering av målgrupp, remisshantering, gemensamma handlingsplaner och flerpartssamtal, koppling till rehabiliteringstrappan, gemensam uppföljning/utvärdering, m.m. fastställs i samverkan
- Ansvara för att frågor rörande jämställdhet, mångfald och tillgänglighet integreras i samverkansmodellen
- Löpande dokumentation av arbetssätt, aktiviteter och rutiner som löpande går att implementera i myndigheternas ordinarie verksamhet, resultat/effekter, framgångsfaktorer/hinder, m.m.
- Information och spridning av resultat och effekter av samverkansmodellen internt hos berörda myndigheter samt externt hos andra aktörer inom verksamhetsområdet.

Förslag till arbetsgång

- Remisser inkl myndighetsövergripande samtycke från samtliga myndigheter.
- Myndighetsgemensam ärendegenomgång
- Myndighetsgemensam kartläggning
- Samarbetsmöten med handläggare som berörs eller kan komma att beröras i ärendet, med den enskilde i fokus, SIP, gemensam plan.
- Myndighetsgemensam uppföljning

Personer utifrån målgruppen remitteras tillsammans med myndighetsgemensamt samtycke till samverkan. Ärendeansvar ligger kvar hos remittent men koordinatör samordnar myndighetsgemensamma genomgångar, samarbetsmöten och samverkan utifrån den enskildes behov. Utifrån samarbetsmötena (SIP:arna, gemensamma planeringen) tar respektive myndighet ansvar i ärendet utifrån sitt uppdrag. Möten där fokus ligger på vad var och en kan bidra med som kan tillföra något i den gemensamma planeringen. Koordinatör håller samman och ser till att uppdraget följs upp genom att kalla till myndighetsgemensamma uppföljningsträffar.

Koordinator; sammankallar, informerar, samordnar, tar emot remisser, bokar tider och lokal, dokumenterar, håller i processen, följer upp.

Arbetsgrupp med kontaktpersoner från de olika samverkande myndigheterna.

Arbetsgruppens uppgifter blir myndighetsgemensamma ärendegenomgångar, bidra med kunskap i enskilda- och övergripande frågor, att tänka tillsammans för att försöka hitta nya lösningar både övergripande och i enskilda ärenden, hjälp med vägen in till respektive myndighet.

Tids och aktivitetsplan

150601-150809

Koordinator arbetar 50% förberedelse med arbetsuppgifter som att ta fram arbets- och informationsmaterial, blanketter för samtycke, remissunderlag, kartläggingsmaterial, mall för samordningsmöten, mall för ärendegenomgångar utformas. Träffar för att inhämta erfarenheter och kunskap.

150810-151231

Koordinator arbetar 100%, fortsatt arbete med att förbereda, ta kontakt med kontaktpersonsgrupp, planering, sprida information, remisser inkommer, praktiskt arbete med de enskilda i fokus. Dokumentera, rapportera. Träffar för att inhämta erfarenheter och kunskap

Lokal

Hörnellgatan 17 vån 2 och fr o m 150810 vån 3.

Jämställdhet Tillgänglighet Mångfald

Jämställdhet

Fokus i arbetet kommer att vara att kvinnor och män ska få den hjälp och det stöd som de behöver och har rätt till. Resurser ska fördelas lika efter individens behov oavsett man eller kvinna. Av största vikt är att inte styras av förväntningar utifrån kön eller föreställningar om individens behov utifrån ett diskriminerande könsperspektiv.

Tillgänglighet

Tillgänglighet ska säkerställas vad gäller kommunikation och information, lokaler, inredning och utrustning. Regelbunden uppföljning av tillgängligheten.

Mångfald

Verksamheten ska genomsyras av ett mångfaldsperspektiv vilket innebär en grundläggande värdering att var och en har möjlighet att bidra med sin unika erfarenhet och kompetens så att samhällets mångfald blir en fungerande helhet och en gemensam tillgång.

Uppföljning/utvärdering och resultatspridning

Utvärdering av verksamheten ska ske internt under arbetets gång genom uppföljningar som dokumenteras. Möjlighet att justera arbetssätt och inriktning utifrån de resultat som framkommer. Varje deltagare följs upp via avstämning gentemot gemensamt upprättad handlingsplan

Löpande redovisning till ledningsgrupp där värdet för deltagare, personal, samverkande myndigheter utvärderas och följs upp. Förslagsvis två delårsrapporter per år där verksamhetens framgångsfaktorer samt utmaningar dokumenteras och redovisas i syfte att användas för implementering av samverkansmodeller i ordinarie verksamhet. Samhällsekonomisk utvärdering via SKL:s HOJ-modell eller Pay Off kan användas. Förutsättningarna för att använda indikatorprojektets modell för utvärdering ska prövas.

I sitt arbete med att fånga in relevanta aktörers erfarenhet och kunskap bjöd myndigheten in ett tiotal av landets samordningsförbund till dialog. Urvalet av förbund hade skett genom att man på myndigheten bedömde att de inbjudna förbunden var etablerade och att det fanns en föredömligt fungerande samverkan.

Under mötet presenterade Joakim Tranquist en underlagsrapport där han beskrev sin syn på samordningsförbundens roll för den målgrupp myndigheten hade i uppdrag att kartlägga samverkan kring. Tranquist beskrev först sina utgångspunkter genom att referera till två citat ur SOU 2013:74 (*Unga som varken arbetar eller studerar – statistik, stöd och samverkan*):

"Det finns inga samverkansstrukturer som är etablerade i hela landet, för utredningens målgrupp." samt "Utredningen bedömer att samordningsförbundens verksamhet är en etablerad struktur som kan utvecklas och utvidgas för att skapa bättre förutsättningar för en effektiv samverkan för unga som varken arbetar eller studerar."

Utöver den statliga utredningen gjorde han sitt avstamp i sin tidigare studie av samordningsförbund som han genomfört på uppdrag av Nationella rådet för Finsam som har inbegripit analys av 60 utvärderingsrapporter samt en egen enkät som besvarats av 63 förbundschefer.

Det har framkommit att ungdomar har kommit att utgöra en tongivande grupp inom de av samordningsförbundens finansierade insatserna. Endast 15 av 63 förbundschefer i enkätstudien uppgav att de inte alls finansierat insatser som till enbart unga. Det är framförallt de små förbunden som inte valt att göra ungdomsspecifika insatser utan där finansieras av pragmatiska skäl verksamhet som riktar sig till en mer generell målgrupp.

Unga med psykisk/neuropsykiatrisk funktionsnedsättning dominerar som målgrupp. Det är framförallt unga som har svårt att tillgodogöra sig det stöd som erbjuds i den ordinarie verksamheten och som befinner sig i ett gränsland på grund av sin komplexa problematik.

I sammanställningen framgår det att det är stor variation i de insatser som samordningsförbunden finansierar och det är därför inte alltid lätt att fånga gemensamma nämnare som kan lyftas på en aggregerad nivå. När det gäller arbetsätt hos framgångsrika insatser är dock någon form av lotsfunktion, ihållare eller case manager vanlig. Rollen som ihållare, någon som kan binda samman myndigheterna och göra sådant som ingen myndighet har eller ser som sitt explicita uppdrag, är särskilt viktig för unga med psykisk funktionsnedsättning. Det skapar en flexibilitet som annars inte finns och som krävs för att det ska vara möjligt att leverera den service gruppen behöver. För att rollen som ihållare ska fungera är den legitimitet som skapas genom finansieringen från samordningsförbunden avgörande.

En metod som oftare än andra anges användas är Supported Employment. Det är dock viktigt att påpeka att Tranquist i praktiken sett stor variation även när det gäller metodtrogenheten när det gäller Supported Employment, lokala variationer är vanliga vilket gör att den metod som sägs användas sällan är den metod som i själva verket tillämpas. En förklaring till att det förhåller sig så tror Tranquist kan ha att göra med att det varit populärt när man till exempel söker finansiering att kunna hävda att man

tillämpar en specifik metod som visat sig vara framgångsrik i andra sammanhang. Ett problem är att det ofta saknas kompetens, både hos handläggare och chefer om metoderna och dess användning vilket leder till att lokala tolkningar av metoderna uppstår som liknar det sätt man tidigare arbetat.

Tranquist lyfte fram tre bristområden när det gäller kunskap som han ansåg behöver uppmärksamhet hos samordningsförbunden, dessa områden är:

- Organisering av samverkan
- Målgruppernas förutsättningar
- Metodernas/arbetsättens grunder

Organisering av samverkan kan ses som behovet av samverkanskompetens hos myndigheterna i kombination av effektiv organisering av samordningsförbundets finansierade insatser. Kunskaper om målgruppernas förutsättningar handlade framförallt om att utvärderingarna visat att det saknades funktionshinderkunskap i tillräcklig utsträckning för att ge ett adekvat stöd. Metodernas/arbetsättens grunder handlade om det som nämnts ovan, kompetens och förståelse för metoder så att det tillämpas korrekt.

Efter Tranquist presentation vidtog en diskussion utifrån ett antal frågeställningar. Nedan följer lite anteckningar av vad de deltagande representanterna från samordningsförbunden övergripande lyfte fram och/eller ansåg.

METODDISKUSSION

Utifrån Tranquist presentation fördes en inledande diskussion om relevansen i att söka efter metoder/arbetsätt och därefter om man kan hitta någon/några metoder som är bra/viktiga som ger bra effekt för unga som varken arbetar eller studerar.

Åsikter/frågor som ställdes av samordningsförbunden var:

Behöver vi ange en metod som används eller handlar det inte bara om en välfungerande samverkan? Individuella behov gör att det inte går att prata om en specifik metod som ska passa alla, utan metod måste bygga på deltagarens behov. Viktigt att inte dra alla över en kam. Psykisk ohälsa är så bred. Det är viktigt att jobba med olika lösningar/verktyg. Oerhört viktigt att bredda bilden av målgruppen.

Kan vara lättare att söka pengar för viss typ av metod när man söker projektmedel. Det är en anledning till att man lyfter en metod framför andra, upplevs ge legitimitet.

Kognitivt stöd – metoderna har detta gemensamt. Med det sagt behöver olika grupper olika stöd. En annan viktig aspekt är att förstå om ett tillstånd är övergående eller bestående, går att behandla eller om det handlar om att skapa anpassning/strategi – den kompetensen inte tillräckligt hög hos dem som möter målgruppen.

Metod är av mindre intresse än förhållningssätt. Det lösningsfokuserade handlings sättet har använts av flera. Vi får ett gemensamt språk mellan sektorerna som funkar, särskilt gällande ungdomar. Så bra med personer själv som sitter vid spakarna, då blir det:

”passar metoden personen” och inte tvärtom. Ett förhållningssätt som är en stor framgångsfaktor.

Bemötande, hur man blivit bemött. Unga tycker man inte blir bemött på rätt sätt. Mycket är uppbyggt utifrån LSS.

Vara varsam med att bestämma sig för en metod. Blir knepigt att säga att man jobbar med en metod men så gör man inte det egentligen, skapar felaktiga signaler vid till exempel utvärderingar.

VARFÖR SAMORDNINGSFÖRBUND?

Finns kunskapen hos tjänstemän på alla nivåer vad samordningsförbunden kan bidra med så är det en långsiktig lösning – gäller att hålla i och hålla kvar.

Fokus i utvärderingarna inte legat på hur vi organiserar oss i samordningsförbund.

Borde vara mer fokus på det – *hur vi samlokaliserar och samordnar oss.*

Samordningsförbundens utmaning handlar mycket om organisationsfrågan, få alla myndigheter att inse vikten av samverkan, bygga bort konkurrens och fokusera kring individernas behov och önskemål.

Förbund fungerar som garanten för myndighetssamverkan, att närma sig det önskvärda läget att få myndigheterna att gå in i samma ledningskraft som de gör i ordinarie linjeorganisationerna.

Viktigt att betona att förbunden kan ha en nyckelfunktion då vi pratar om unga och ett komplext samhälle. Det är ytterst svårt för alla, i synnerhet unga, att navigera i systemen.

Samordningsförbundens framtid ligger i att skapa myndighetsgemensamma organiseringar, vara ”kittet” medan kunskaperna & kompetenserna finns hos huvudmännen. Koordinera, organisera. Ledarskapet är nyckeln. Borde satsa mer på detta – få med chefer på tåget, bygga förtroende mellan huvudmännen.

VIKTIGA FAKTORER FÖR ATT STÖTTA UNGA ÄTILL ARBETE/STUDIER

Vikten av *rätt personer* som sitter med i samverkan. Att man har med personer som kan fatta beslut.

Att utgå från den *unga själv*.

Behöver sära på unga och vuxna. Mer vaken för vad som är psykisk ohälsa. Även ångest, depression etc. Titta på unga som helhet.

Kunskapen om psykisk ohälsa är för låg. Ett sätt att lära mer men också att jobba mer tvärssektoriellt – att tänka in fler professioner.

Vikten av att ta hjälp av varandra. Dessa unga behöver kognitivt stöd. Ställer höga krav på att man kan anpassa efter person – inga generella lösningar.

Tid. Många förstår inte hur lång tid det tar.

VAD GÖR SAMORDNINGSFÖRBUNDEN UNIKA I JÄMFÖRELSE MED TILL EXEMPEL EU-FINANSIERAD VERKSAMHET?

Samordningsförbund är inte jämförbart med enskilda projekt, förbunden är en kapp för annan verksamhet. Gör projekt tillsammans mellan myndigheter inom ramen för samordningsförbunden. Har hela strukturen med när vi lyfter en fråga. Viss konkurrens i det som sker i förbund och det som sker i varje organisation. Mycket görs inom ordinarie system..

Samordningsförbund är mer långsiktigt. Samfinansiering är av godhet för den här målgruppen.

Gruppen unga med aktivitetsersättning. Finns ingen motsvarighet att gå till. De andra vägledarna får jobba själva och har inga inarbetade myndighetskontakt.

ESF är bra komplement till det vi gör lokalt. Pengar att utveckla de system vi bygger upp.

Samordningsförbund är inte svaret på alla frågor. Kanske behöver se över hur strukturella regler ser ut.

Samordningsförbund hålla tanken vid liv, tror mycket på att förbunden har en roll i att utbilda i samverkan.

Bekymret med ESF är att det är tidsbegränsat. Bättre att jobba på långsiktigt.

Grundproblematiken är en maktfråga. Konflikt mellan pengar till förbund och "vanlig" verksamhet.

ESF- bra resultat på individnivå men försvinner när medlen är borta. Hållbar samverkan – riskeras av en massa ESF-medel. Blir mycket individpåverkan för de som ingår i projektet – problemen blir sen, när det tar slut. ESF-medel bör i större uträkning användas för att utveckla strukturen. Ingen motsättning mellan esf-medel och samordningsförbund, projekt kan bedrivas med olika finansiering av förbundens myndigheter.

Samordningsförbunden behövs för att fånga upp gliporna. Det är grunden för att de finns till.

Förbunden står för koordinering och fylla luckor – att vi får våra huvudmän att kroka i varandra – kroka insatser – inte bara prata om det utan att faktiskt gör det. Inte huvudgrejen att utveckla metoder. Organisation, koordinering och kroka ihop.

SAMORDNINGSFÖRBUND – NATIONELL STYRNING?

Viktigt att utgå ifrån de lokala förutsättningar, behoven måste styra. Men uppdrag från statligt håll, som plattformarna som byggts upp med samordningsförbunden, kan utföra välkomnas.

Vill se ett nationellt intresse och stöd. Nationell motivation. Men styrning - då ska vi kontrolleras och tappar lätt den lokala förankringen som är styrkan med

konstruktionen. Risken i dag är att kommunerna tar över och det skulle kunna utjämnas av att statliga myndigheterna får en ökad/mer definierad roll.

Skulle behövas politiker som tar tag i det, då kan man öka myndigheternas incitament.

Sen skulle det nog vara bra att vi får i uppdrag att göra kompetensutvecklande insatser. Kanske uppdrag riktade mot unga men inte då särskilda grupper, till exempel endast de med aktivitetsersättning.

Står styrning emot flexibilitet?

Tror på frivilligheten men tror att det är bra med tydliga signaler uppifrån. Samordningsförbunden ger upphov till så mycket bra saker och effekter.

HUR FÅR MAN IN PSYKIATRIN I SAMVERKAN?

Vissa har "köpt in dem" med finansiering av samordningsförbundet och när de sen såg nyttan så betalar de själva för att vara med.

Primärvårdens ansvar skiljer sig åt regionalt. Hur organiserar vi vården för psykisk ohälsa av unga?

Ganska lätt att få in i ett litet samordningsförbund. Träffas ca 8 ggr per år. Upplever ibland att det finns en konflikt mellan primärvården och psykiatrin.

Finansierade en kurator till teamen och nu finansierar landstinget den tjänsten själv.

Att ha med psykiatrin är en framgångsfaktor. Att de är med i teamen.

Samverkan är relationell till sin karaktär. För vår del handlar det om att vi pratar med varandra. Ni har bildat ett förbund – vad ska vi göra av det? Påminna hela tiden om att förbunden finns och är en gemensam resurs.

VAD UPPLEVER UNGA HJÄLPER?

- Tiden
- Bemötandet
- Den unge får bestämma vad nästa steg är
- Team med återkommande avstämningar.
- Lyhördhet
- "ta i sin takt"
- Kontinuitet – tex öppet varje torsdag som hela tiden fortsätter.
- Hör av sig, bryr sig. Gått på vad man har intresse och behov av.
- Träffar psykolog och coach på samma ställe.
- Att man blir sedd, får berätta sin historia, börjar där den unge är.
- Myndighetskompetens i teamet, så att de kan förklara hur det fungerar och hur myndigheterna fungerar.
- Att de ska må bättre finns med som målsättning.

- Nära stöd över tid – att man finns och har någon som följer med och att det finns någonstans att komma tillbaka till.
- En ung som fått hjälp av CM-metoden (Case Manager): ”Det var först när jag fick en CM som jag fick börja ta ansvar för min tankar och behov... tidigare har jag inte behövt ansvar själv”. Överdriven hjälpsamhet leder till hjälplöshet. Unga som håller på att skapa identitet och bli vuxna, låta dem göra det utan att hjälpa för mkt.
- Träffa alla handläggare under samma tak. Att bli sedd.
- Hemmasittare – väsentligt att möta andra unga i samma situation. Nya kompisar.
- Någon som följer med, bryr sig och hämtar mig om det behövs. Hopp om framtid. Känna att man lyckas – kontrast till deras tidigare myndighetskontakter. Att känna sig behövd.
- Att stödet finns när man behöver det när motivationen infinner sig.
- Samsyn vi som finns runt omkring – viktigt. Att personen också är med.
- Förenkla samhället – att göra det enklare. I samordningsförbunden får man en bredare syn på vad myndigheterna kan göra, mer än man tror.

FÖREBYGGANDE ARBETET I TIDIGT SKEDE – NÅGOT FÖR SAMORDNINGSFÖRBUNDEN?

Att jobba med föräldrar, för många föräldrar vet inte var de kan vända sig.

Har tagit med skolhälsovården i remisser och liknande. Förbund som initierat och hört av sig till skolan.

Utbilda skolpersonal på initiativ från samordningsförbundet. Låta eleven vara med i lösningen.

Ser tendenser redan i förskolan och att identifiera riskgrupper väldigt tidigt så vi ser ett väldigt stort behov av att knyta samman aktörer som behöver komma in. Förbunden skulle kunna ta en roll där. Om det identifieras tidigt så är det en riskgrupp och där skulle samordningsförbunden ha en större roll. Högstadiet och uppåt kanske.

Förmedla hopp så att det inte bara är den mediala dystra bilden.

FINNS JÄMSTÄLLDHETS- OCH HBT-PERSPEKTIVEN?

Handlar jättemycket om bemötande och resurspåfyllning. Pratar mycket om dessa frågor. Att alla känner sig välkomna – normer etc. är verkligen en kunskapsfråga.

Eftersatt, det kan man jobba mer med. Lite konstigt att man inte är certifierad i de olika myndigheterna.

Viktiga frågor som man kan jobba mycket mer med. Intressant att se hur viktigt man från olika myndigheter tycker att det är. Följer upp vad deltagarna tycker utifrån diskrimineringsgrunder.

Kompetenshöjande insatser, så har alla samma grund.

Utmaningen är att hålla detta arbete levande. Jämställdhetsintegrering är prioriterat.

Tydlig utvecklingspotential. De som är närmast brukaren har mest insikt. Men om det ska få genomslag så behövs det även kunskap på styrningsnivå. Saknas riktad styrning kring dessa frågor. Fundera på: hur sätter vi konkret mål för de här sakerna – måste in i verksamhetsstyrningen för att få fäste.

CIVILA SAMHÄLLET – SAMARBETEN?

Hann inte diskutera frågan, skickas ut efter mötet.

DET KOMMUNALA AKTIVITETSANSVARET - OM/HUR SAMORDNINGSFÖRBUNDEN ARBETAR MED DET

Hann inte diskutera frågan, skickas ut efter mötet.

FINSAM

Underlagsrapport till uppdrag angående
modell för stöd till unga med psykisk
ohälsa som varken arbetar eller studerar

Joakim Tranquist

Innehåll

SAMMANFATTNING	4
INLEDNING	5
1 FINSAM – TANKE OCH UTVECKLING	6
1.1 VAD ÄR FINSAM?.....	6
1.2 MÅLGRUPP FÖR FINSAM	6
1.3 ORGANISERING AV FINSAM.....	7
1.4 UTVECKLINGEN AV FINSAM.....	8
1.5 OSÄKERT KUNSKAPSLÄGE.....	8
2 FINSAM OCH UNGA	10
2.1 UNGA HAR BLIVIT EN CENTRAL MÅLGRUPP.....	10
2.2 UNGA MED PSYKISK FUNKTIONSNEDSÄTTNING	11
2.3 BEHOV AV SAMORDNING I GRÄNSLAND.....	12
2.4 LOTSFUNCTIONER OCH INDIVIDUELLT STÖD.....	13
2.5 STRUKTUR FÖR SAMVERKAN SOM GER LEGITIMITET	14
3 FINSAM SOM STRATEGISK MODELL FÖR SAMVERKAN KRING UNGA	16
3.1 SUMMERADE ERFARENHETER	16
3.2 SAMVERKANSSTRUKTUR MED FÖRTJÄNSTER OCH HINDER.....	16
3.3 MODELL SAMVERKAN KRING FÖR UNGA	17
3.4 OUTNYTTJAD POTENTIAL	18
3.5 STRATEGISK AKTÖR I FRAMTIDA INSATSER FÖR UNGA.....	19
LITTERATUR	22

Sammanfattning

Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) har i uppdrag från Socialdepartementet att beskriva, och om möjligt föreslå en eller flera modeller för, hur samhällets stöd till unga med psykisk ohälsa som varken arbetar eller studerar kan organiseras och hur samverkan mellan olika aktörer kan utformas för att förbättra stödet för hur dessa unga kan återkomma i aktivitet. Denna rapport är en underlagsrapport i arbetet med detta uppdrag och avser samverkan inom FINSAM.

FINSAM är en formaliserad form av samarbete mellan Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, landsting samt en eller flera kommuner som utgår från att de tillsammans bildar samordningsförbund. Detta ska göra det möjligt att möta lokala behov av samordnade insatser mer effektivt utifrån de berörda individernas förutsättningar.

Idag finns 80 samordningsförbund där 240 av landets 290 kommuner ingår. Tillsammans når de ca 35 000 invånare med direkta insatser under ett år. Förbunden är mycket olika organiserade och storleken varierar stort mätt i såväl finansiella resurser som berörda invånare. Även verksamheten inom förbunden skiljer sig mycket åt, vilket utgår från att ett lokalt perspektiv ska dominera inom FINSAM. Insatsernas inriktning hänger framför allt samman med de resurser som förbunden har till sitt förfogande där mindre förbund ofta anlägger ett generellt perspektiv i sina insatser.

Ungdomar utgör mer än hälften av deltagarna i samordningsförbundens insatser. Framför allt har unga med psykiska funktionsnedsättningar kommit att prioriteras inom FINSAM. Ofta har det handlat om unga med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och en stor del av ungdomarna har haft aktivitetsersättning från Försäkringskassan. Att just denna grupp kommit att prioriteras bygger dels på att parterna inom FINSAM identifierat behov av insatser för denna grupp, men även på att det kommit allt fler nationella rekommendationer till förbunden att rikta insatser till unga med aktivitetsersättning. Det har blivit uppenbart att finansiell samordning passar särskilt väl för just unga med en komplex problematik. Genom samordningsförbunden skapas ett lokalt handlingsutrymme där de berörda parterna får en gemensam formell organisation som ger möjlighet att organisera insatser mer effektivt. En gemensam budget som samordningsförbundet fritt disponerar utgör grunden för ett sådant handlingsutrymme.

FINSAM är med sina samordningsförbund en samverkansmodell som kan och bör utgöra ett komplement till den ordinarie rehabiliteringsverksamhet som bedrivs. I ett sådant perspektiv har FINSAM potential att utnyttjas i betydligt högre utsträckning än vad som är fallet idag. Styrkan ligger framför allt i den etablerade samverkansmodell som samordningsförbunden utgör. Denna struktur gör att samordningsförbunden i högsta grad kan betraktas som en intermediär som kan användas för implementering av strategiska satsningar. En utökad nationell styrning av samordningsförbunden riskerar att emellertid att utmana samordningsförbundens självständighet. Detta är en strategisk utmaning som är inbyggd i konstruktionen av FINSAM. Mer rimligt är istället att samordningsförbunden används för riktade uppdrag. En målgrupp som lämpar sig väl för sådana uppdrag är unga med psykisk ohälsa som varken arbetar eller studerar. För sådana uppdrag bör anslås särskilda ekonomiska medel som används för att ge kraft åt de riktade uppdragen, medel som med fördel separeras från det ordinarie anslag för den finansiella samordningen.

Inledning

Under hösten 2014 gav Socialdepartementet i uppdrag åt Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) att beskriva, och om möjligt föreslå en eller flera modeller för, hur samhällets stöd till unga med psykisk ohälsa som varken arbetar eller studerar kan organiseras och hur samverkan mellan olika aktörer kan utformas för att förbättra stödet för hur dessa unga kan återkomma i aktivitet. Denna rapport fungerar som underlagsrapport till MUCFs uppdrag och avser samverkan för unga inom ramen för lagen om finansiell samordning (FINSAM).

Den finansiella samordningen av rehabiliteringsinsatser är en formaliserad form av samarbete som utgår från samordningsförbund, något som bland annat IFAU (2008) och Inspektionen för Socialförsäkringen (2010) konstaterat vara en unik form av myndighetssamverkan i Sverige. Centralt är att de samverkande parterna behåller sitt ansvar för rehabilitering och annat stöd till individen, samtidigt som samordningsförbundet ska göra behovsrelaterade prioriteringar av insatser oberoende av organisation. Samordningen ska göra det möjligt att möta lokala behov av insatser mer effektivt och bidra till att utveckla nya synsätt utifrån individens behov av rehabilitering.

I denna rapport kommer tankarna bakom den finansiella samordningen att beskrivas samt hur utvecklingen av denna samverkansform sett ut. Därefter kommer insatser som bedrivs för unga inom ramen för FINSAM att beskrivas i ett övergripande perspektiv.

Som underlag för rapporten ligger olika rapporter som presenterats kring FINSAM. Under de första fyra åren hade Statskontoret (2005, 2006, 2007, 2008a, 2008b) i uppdrag av regeringen att följa upp och utvärdera finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet. Vidare har Inspektionen för Socialförsäkringen (2010) på regeringens uppdrag presenterat en sammanställning av uppföljningar och utvärderingar av olika samverkansaktiviteter som har genomförts inom FINSAM. Därefter har ingen formell utvärdering av den finansiella samordningen utförts. Utvecklingen finns istället beskriven i uppföljningsrapporter från Försäkringskassan som publiceras varje hel- och halvår.

Några ytterligare rapporter om utvecklingen inom FINSAM har publicerats. Tankesmedjan Tiden har publicerat en rapport med ett förslag om att stärka FINSAMs roll som en modell för samverkan (Andersson, Alnebratt & Jonsson 2014). Vidare har Nationella rådet för finansiell samordning låtit genomföra en studie om insatser för unga inom FINSAM (Tranquist 2014).

Den senare studien genomfördes av Tranquist Utvärdering som även skrivit denna underlagsrapport på uppdrag av MUCF. Utöver nämnda studie har Tranquist Utvärdering genomfört en större mängd utvärderingar av projekt som finansierats inom den finansiella samordningen. Tranquist Utvärdering har även utvärderat utvecklingen i enskilda förbund och har på detta sätt följt utvecklingen inom FINSAM sedan 2005. Det är på denna samlade erfarenhet som föreliggande rapport är skriven.

1 FINSAM – tanke och utveckling

Finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser (FINSAM) är en formaliserad form av samarbete mellan Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, landsting samt en eller flera kommuner som utgår från att de tillsammans bildar ett så kallat samordningsförbund. Dessa förbund har en budget som finansieras av parterna tillsammans och utifrån denna bedrivs olika former av lokala insatser. Syftet är att den finansiella samordningen ska göra det möjligt att möta lokala behov av insatser mer effektivt och bidra till att utveckla nya synsätt utifrån de berörda individernas förutsättningar.

1.1 Vad är FINSAM?

Lagen om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser (2003:1210) bygger på ett antagande om att individers sammansatta problematik kräver sammansatta lösningar. Genom att Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, kommuner och landsting går samman i samordningsförbund är tanken att det skapas förutsättningar för gemensamma insatser som bättre möter människors behov. Mot denna bakgrund bygger FINSAM på en *möjliggörande*, inte tvingande, lagstiftning som gör det möjligt för de fyra parterna att samverka genom att ett samordningsförbund bildas.

Ett grundläggande perspektiv i FINSAM är att insatser ska anpassas efter *lokala behov*. Samordningsförbunden är därför fristående organ som möjliggör samordnade rehabiliteringsinsatser på lokal nivå. Förbundens verksamhet ska enligt lagstiftningen vara inriktad på att individerna ska återkomma i eller komma till ett aktivt liv i arbete. Förbunden ska ha individens och samhällets bästa i fokus, vilket innebär att respektive myndighets olika målsättningar inte nödvändigtvis behöver gälla i förbundets verksamhet.

FINSAM utgår från att individer som behöver arbetslivsinriktad rehabilitering har kontakt med många aktörer inom olika sektorer. Varje aktör bedriver rehabiliteringsinsatser utifrån sitt specifika uppdrag och ansvar, vilket resulterar i att det övergripande ansvaret för individens rehabilitering blir otydligt. Avsikten med FINSAM är därför att parterna i samverkan bättre ska kunna tillgodose enskilda människors behov av rehabiliteringsinsatser så att deras förmåga till eget förvärvsarbete främjas på ett effektivt sätt.

1.2 Målgrupp för FINSAM

Målgruppen för de insatser som finansieras av samordningsförbunden är individer i förvärvsaktiv ålder med komplexa problem som gör att de i sin rehabilitering behöver samordnade insatser från flera aktörer, till exempel på grund av medicinska eller psykiska besvär i kombination med sociala eller arbetsmarknadsrelaterade problem.

Det yttersta målet för insatserna är att individen får tillbaka eller förbättrar sin arbetsförmåga, även om inte varje insats i sig förväntas leda fram till arbete. Även utrednings- och kartläggningsinsatser som syftar till att placera individer i rätt åtgärd räknas in i förbundens verksamhet, liksom förebyggande insatser för särskilda riskgrupper.

I de inventeringar som föregick lagstiftningen konstaterades att andelen personer som skulle vara i behov av samordnade insatser var ca 5 procent av befolkningen i arbetsför ålder, vilket motsvarar ungefär 300 000 personer. Under 2013 deltog ca 35 000 personer i insatser inom den finansiella samordningen.

1.3 Organisering av FINSAM

FINSAM utgår från att Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, landsting/regioner och en eller flera kommuner går samman och bildar ett samordningsförbund. Ett samordningsförbund är en självstyrande organisation som leds av en styrelse med representanter från de medverkande parterna. Förutsättningarna för sammansättning av förbundsstyrelsen regleras i lagen om FINSAM. Där framgår det t ex att endast ledamöter eller ersättare i kommun- eller landstingsfullmäktige samt anställda vid Försäkringskassan eller Arbetsförmedlingen får ingå i en förbundsstyrelse.

Ursprungligen styrdes även Arbetsförmedlingens och Försäkringskassans utnämningar till förbundens styrelser mer än vad som är fallet idag. Enligt den ursprungliga lagen om FINSAM skulle representanterna ha kopplingar till styrelser och nämnder i deras tidigare decentraliserade organisationer som utgjordes av lokala socialförsäkringskontor och länsarbetsnämnder. Förändringar i dessa myndigheter har sedermera luckrat upp kraven på särskild representation i förbundens styrelser för de statliga parterna.

I det självstyrande samordningsförbundet beslutar styrelsen fritt om mål och riktlinjer för förbundets verksamhet, hur det ska ledas, vara organiserat samt finansiera insatser. I kraft av den gemensamma budgeten kan ett förbund stimulera och stödja insatser utöver det som de samverkande parterna kan göra inom ramen för sin ordinarie verksamhet. Försäkringskassan bidrar med statens andel, motsvarande hälften av resurserna, till den finansiella samordningen. Detta fördelas sedan till förbunden där landstinget finansierar en fjärdedel av den lokala budgeten och den eller de kommuner som deltar finansierar med en fjärdedel. Den totala budgeten för FINSAM uppgick under 2014 till 560 miljoner kronor.

Någon nationell styrning av förbunden och dess verksamhet finns inte, det lokala perspektivet är dominerande inom FINSAM. Balansen mellan en politisk (kommun och landsting) och tjänstemannabaserad (Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan) representation i förbundens styrelser har dock visat sig vara en utmaning inom FINSAM. En framgångsrik samverkan förutsätts ofta bygga på jämlika relationer och sammansättningen av styrelserna har försvårat detta. I grunden vilar tanken om FINSAM på ett lokalt perspektiv med stark politisk förankring. Förutsättningarna för detta har ändrats i kraft av Försäkringskassans förstatligande och länsarbetsnämndernas avskaffande. Det har i förlängningen ställt större krav på de statliga representanterna att balansera mellan lokala behov och nationella direktiv. Den politiska representationen från landstingen har också försvårat förankringen i vårdorganisationerna genom deras komplexa ledningssystem och relation mellan politik och genomförande. Svårigheterna har framför allt påverkat de mindre förbunden eftersom styrelserepresentanterna från stat och framför allt landsting ofta haft svagare mandat kring strategiska frågor i sina organisationer. Detta är en av anledningarna till att fler aktörer idag förespråkar utvecklingen mot större förbund. Andra skäl handlar framför allt om förbundens administrativa kostnader och möjligheter till större budgetar i förbunden.

För att stödja utvecklingen av FINSAM har Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Sveriges Kommuner och Landsting samt Socialstyrelsen bildat Nationella rådet för finansiell samordning. Rådet behandlar frågor om finansiell samordning som är av gemensamt intresse och det ska verka för att ge samverkan den legitimitet och förankring som är nödvändig. Detta råd har inget formellt mandat att agera styrande i förhållande till de enskilda förbunden. Det finns även ett nationellt nätverk för samordningsförbund (NNS) där 71 samordningsförbund är medlemmar. Nätverkets roll är att vara språkrör för och stödja förbunden i deras utvecklingsarbete samt att vara ett forum för dialog, erfarenhetsutbyte, kunskapsspridning och gemensamt lärande inom FINSAM.

1.4 Utvecklingen av FINSAM

Idag har samordningsförbunden en spridning över hela landet. Idag finns det 80 samordningsförbund där 240 av landets 290 kommuner ingår. Förbunden är mycket olika organiserade och storleken varierar stort mätt i såväl finansiella resurser som berörda invånare.

Det finns förbund som spänner över hela län, men det finns även kommungemensamma förbund samt enskilda kommuner och kommundelar som bildar förbund. Ofta utgår sammansättningen från tidigare samverkanskonstellationer. Trenden går emellertid mot större förbund som spänner över flera kommuner. Detta sker dels genom att nya kommuner ansluter sig till ett redan etablerat förbund, men även genom att flera kommuner går samman och bildar ett nytt förbund. En ytterligare variant är att redan etablerade förbund går samman och bildar ett gemensamt större förbund. Av dessa anledningar har antalet förbund minskat under 2014.

Även verksamheten inom förbunden skiljer sig mycket åt. En del förbund bedriver insatser för alla individer som är i behov av samordnad rehabilitering, medan andra förbund framför allt inriktar sig på stöd till vissa avgränsade grupper. Insatsernas inriktning hänger framför allt samman med de resurser som förbunden har till sitt förfogande där mindre förbund ofta anlägger ett generellt perspektiv i sina insatser.

Tillsammans når de nu 80 samordningsförbunden ca 35 000 invånare med direkta insatser under ett år. Försäkringskassans uppföljning visar att antalet deltagare i projekt minskat något under 2014. Utöver detta finansieras även insatser av mer strukturell art som ska skapa bättre förutsättningar för handläggare att samarbeta mellan de olika myndigheterna.

1.5 Osäkert kunskapsläge

I utgångspunkterna för FINSAM ligger att den verksamhet som bedrivs ska utgå från lokala behov och präglas av dessa. Det innebär samtidigt att det inte finns någon övergripande styrning av eller detaljerad kunskap om all den verksamhet som bedrivs i de lokala förbunden. Fokus i beskrivningar av FINSAM ligger ofta på formella förutsättningar och de administrativa rutiner som krävs för att åstadkomma en fungerande samverkan i ett samordningsförbund. Det är svårare att hitta samlade beskrivningar av den verksamhet som bedrivs inom FINSAM som övergripande system.

Det har varit en kontinuerlig utveckling av antalet förbund och antalet insatser som har finansierats inom ramen för dessa. Samtidigt har det i olika sammanhang konstaterats att

kunskapen om både innehållet i och effekterna av den finansiella samordningen är närmast obefintlig. Försäkringskassan (2014) har i sin åiterrapportering till regeringen påpekat att det är svårt uttala sig om effekterna av samordningsförbundens verksamhet. Vidare har såväl Statskontoret (2008) som Inspektionen för Socialförsäkringen (2010) konstaterat att kunskapen om det som sker i samverkan med det övergripande målet om få individer att närma sig arbetsmarknaden är starkt begränsad.

Att ge en samstämmig bild av insatser inom FINSAM är alltså svårt. Det lokala perspektivet är en stomme i FINSAM och erfarenheterna i flera studier tecknar bilden av en finansiell samordning som tagit sig olika vägar i de respektive förbunden under de tio år som lagstiftningen funnits. Verksamheten inom de 80 samordningsförbunden är så diversifierad att det är mycket svårt att göra kategoriseringar av deras verksamhet i ett övergripande perspektiv.

Några generella slutsatser om FINSAM har dock dragits i olika studier. Inspektionen för Socialförsäkringen (2010) summerade t ex att samordningsförbunden utgör en modern organisationsform med betoning på flexibilitet, delaktighet och kvalitet. Flexibiliteten innebär bland annat att det inom de insatser som finansieras finns möjligheter till anpassningar inom parternas regelverk, t ex i fråga om tidsgränser för tillgång till olika insatser. Detta gör även att en långsiktighet kan erbjudas som inte annars är tillgänglig i det reguljära utbudet. Sådana slutsatser återkommer generellt i rapporter kring FINSAM. En annan poäng som återkommer på flera håll är att FINSAM blivit en arena för insatser för unga i behov av samordnat stöd. I nästa avsnitt beskriva vad detta stöd för unga kommit att innebära.

2 Finsam och unga

I de förarbeten som utgör grund för lagen om FINSAM framgår att målgruppen är medborgare i förvärvsaktiv ålder, d v s personer mellan 16–64 år. Vid tiden för framtagandet av lagen var framför allt gruppen långtidssjukskrivna arbetslösa med sin komplexa problematik i fokus för samverkansinsatser. Ungdomar, här definierat som personer mellan 16–29 år, pekas inte i sig ut som målgrupp i den proposition som ligger till grund för lagen (Prop. 2002/03:132). Sedan denna togs fram för 13 år sedan har situationen förändrats. Långtidssjukskrivna arbetslösa är inte längre en utpekad målgrupp för stora satsningar, medan ungdomsarbetslösheten är en av de stora utmaningarna för den svenska arbetsmarknadspolitiken. Även om ungdomar inte pekas ut i förarbetena har också samordningsförbundens verksamhet redan från starten kommit att omfatta många insatser för unga.

2.1 Unga har blivit en central målgrupp

Försäkringskassan konstaterar i sina uppföljningsrapporter att yngre personer har varit en framträdande målgrupp inom FINSAM ända sedan de första uppföljningarna gjordes av Statskontoret under 2005. I uppföljningen av insatser under 2013 konstateras även att en tredjedel av alla individinriktade insatser som genomförts har riktat sig direkt till personer mellan 16–29 år (Försäkringskassan 2014a).

Ungdomar har kommit att utgöra mer än hälften av deltagarna i samordningsförbundens insatser. Under 2013 var 56 procent av deltagarna som registrerades med fullständiga uppgifter unga i åldersintervallet 16–29 år. Det motsvarar 9 816 personer, vilket var en ökning med sju procent från 2012 (ibid.). Under perioden januari-september 2014, vilket är den senast tillgängliga uppföljningen, har andelen ökat ytterligare till 57 procent (Försäkringskassan 2014b).

Under 2013 registrerades 351 nya insatser inom FINSAM och av dessa angavs 15 procent vara specifika insatser för unga, d v s 47 insatser (Försäkringskassan 2014a). Under 2014 rapporterar sedan Försäkringskassan (2014b) att 26 procent av de insatser som påbörjats under 2014 registrerats som insats för unga. Andelen insatser som riktar sig till just unga har alltså ökat påtagligt inom FINSAM.

I Nationella rådets studie under hösten 2014 konstaterades att det i tre fjärdedelar av de 80 samordningsförbunden finansierats insatser som riktat sig enbart till unga (Tranquist 2014). Det visade sig att det var i de mindre förbunden som specifika insatser för ungdomar inte förekommit. I de små förbunden är de insatser som bedrivs snarare generellt riktade till FINSAMs övergripande målgrupp, d v s personer mellan 16–64 år i behov av samordnat stöd. Förklaringen till detta ligger i de resurser som finns tillgängliga i dessa förbund och att man därför behöver bedriva insatser för en bredare målgrupp. Även från de mindre förbunden poängterades dock att unga var den dominerande gruppen bland deltagarna i insatserna även om insatserna inte var specifikt riktade mot dem.

2.2 Unga med psykisk funktionsnedsättning

I olika sammanhang beskrivs målgruppen för FINSAM som individer med behov av samordnat stöd. Behovet av stöd anges bero på olika former av problem såsom funktionsnedsättning, psykisk ohälsa, komplex och tung problematik eller behov av särskilda insatser på grund av arbetslöshet. Det finns dock inga styrande riktlinjer vad gäller målgrupper för samordningsförbundens insatser, inte minst eftersom en av de bärande tankarna bakom FINSAM är att insatser ska utformas efter lokala behov och självstyret är dominerande.

Efter hand har mer uttalade önskemål och förväntningar riktats mot att den finansiella samordningen framför allt ska omfatta just unga. Detta gäller särskilt de personer som uppbär aktivitetsersättning från Försäkringskassan, en form av ersättning för personer som inte har fyllt 30 år och som under minst ett år inte kommer att kunna arbeta heltid på grund av sjukdom, skada eller funktionsnedsättning.

2011 fick Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan för första gången ett uttryckligt uppdrag om förstärkt stöd till unga med aktivitetsersättning genom samordningsförbund i sina respektive regleringsbrev: *”Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan ska även genom samverkan med andra relevanta aktörer och inom ramen för samordningsförbundens verksamhet verka för att unga med aktivitetsersättning ska uppnå eller förbättra sin arbetsförmåga”* (Arbetsmarknadsdepartementet 2013).

2012 utfärdade Nationella rådet för finansiell samordning en rekommendation till samordningsförbunden att prioritera unga med aktivitetsersättning: *”Regeringen har sedan 2011 uppmärksammat samordningsförbundens betydelse av att lokalt organisera samverkan mellan flera aktörer i syfte att utveckla stödet till personer med aktivitetsersättning. [...] Nationella rådet är mycket positivt till att samordningsförbundens struktur används för att ytterligare förstärka stödet till denna målgrupp”* (Nationella rådet för finansiell samordning 2012).

Försäkringskassans årliga uppföljning av den finansiella samordningen visar också att unga med aktivitetsersättning har kommit att bli en alltmer prioriterad grupp inom samordningsförbundens verksamhet. Av den senaste rapporteringen framgår att andelen unga av samtliga deltagare inom FINSAM nu är relativt konstant, medan andelen unga med aktivitetsersättning har ökat (Försäkringskassan 2014b). Under första halvåret 2014 har 1 301 personer haft aktivitetsersättning vid starten av sitt deltagande i en insats. Under hela 2013 deltog 1 902 personer med aktivitetsersättning i insatser inom Finsam. Till detta lägger vi tidigare års redovisningar som visar att antalet under 2012 var 1 352 personer och under 2011 var det 916 personer. Detta talar för att FINSAM i allt högre grad har blivit en samverkansmodell som vänder sig till unga med aktivitetsersättning.

När det gäller insatser för unga inom FINSAM har målgruppen för dessa till stor del handlat om unga med psykisk funktionsnedsättning. Denna slutsats dras i Nationella rådets studie om insatser för unga inom FINSAM och baseras på uppgifter från förbundscheferna i samordningsförbunden (Tranquist 2014). På en enkätfråga om vilka grupper inom ramen för målgruppen unga som förbunden arbetar med uppgav många ett flertal överlappande kategorier. I grunden låg dock psykisk funktionsnedsättning. Svaren, som syns i Tabell 1 nedan, ger också en tydlig indikation om att unga med psykiska funktionsnedsättningar har kommit att utgöra en grundläggande målgrupp för samordningsförbundens insatser.

Tabell 1: Enkätfråga till förbundschefer: Vilka målgrupper har era insatser för unga (16-29 år) varit inriktade mot? (flervalsfråga).

Kategorier inom målgruppen unga	Svar	
	Antal förbund N=61	Andel av förbund N=61
Unga generellt	23	38%
Unga kvinnor	8	13%
Långtidsarbetslösa ungdomar	33	54%
Långtidsjukskrivna ungdomar	22	36%
Ungdomar med psykisk funktionsnedsättning	46	75%
Ungdomar med neuropsykiatrisk funktionsnedsättning	39	64%
Ungdomar med utländsk bakgrund	13	21%
Ungdomar från socialt utsatta bostadsområden	9	15%
Unga med avbruten skolgång	29	48%
Ungdomar med förlängd skolgång	5	8%
Annan grupp	20	33%

Av tabellen framgår att 75 procent av förbundscheferna uppgett att deras förbund drivit insatser som riktat sig till unga med ”*psykisk funktionsnedsättning*”. Vidare angav 64 procent alternativet ”*neuropsykiatrisk funktionsnedsättning*”. Även de svar som avsåg ”*annan grupp*” specificerades sedan med att det t ex avsåg unga med aktivitetsersättning.

Sammantaget kan det konstateras att insatser för unga inom FINSAM omfattat individer med sammansatta problem som utgår från psykiska funktionsnedsättningar, ofta med en neuropsykiatrisk karaktär. De vanligaste neuropsykiatriska funktionsnedsättningarna är ADHD, Aspergers syndrom, Tourettes syndrom och tvångssyndrom. Även relaterade tillstånd som t ex dyslexi och språkstörningar kan ses som neuropsykiatriska. Det finns inga uppgifter om vilken betydelse förbundschefernas lagt i begreppen psykisk och neuropsykiatrisk funktionsnedsättning när det beskrivit målgrupper för sina insatser. I studien analyserades också utvärderingar av ungdomsprojekt inom FINSAM. Även av dessa framgick det att många projekt avsett unga med aktivitetsersättning. Ofta har det handlat om personer med funktionsnedsättningar inom autismspektrat och då särskilt personer med Aspergers syndrom. På det hela taget återkom svårigheter med grundläggande förmågor (exekutiva funktioner) som en gemensam problembild. Detta innebär i förlängningen att de haft svårt att tillgodogöra sig det stöd som aktörerna erbjuder i sin ordinarie verksamhet.

2.3 Behov av samordning i gränsland

Även Inspektionen för Socialförsäkringen (2010) har konstaterat att flertalet projektrapporter vittnat om att deltagarna i insatser inom FINSAM har haft olika grader av fysisk och psykisk ohälsa, vilket inneburit att de befunnit sig relativt långt från arbetsmarknaden. De definierar inte problematiken närmare, men ISF konstaterar att denna grupp har behov som inte kan tillgodoses av enskilda aktörer. De menar att den helhetssyn på individen och samsyn mellan de olika aktörerna som möjliggörs genom FINSAM är avgörande för målgruppen. *Uthållighet, kontinuitet och långsiktighet* är

faktorer som lyfts fram som viktiga för att samverkansarbetet ska lyckas. Överhuvudtaget är *tid* och *flexibilitet* de nyckelfaktorer som lyfts fram avseende den samverkan som bedrivs inom FINSAM. Detta gäller inte bara ISFs studie utan är en generell slutsats som återkommer kring den finansiella samordningen (jfr Axelsson & Bihari Axelsson).

Det tar tid för individer som står långt bort från arbetsmarknaden att närma sig den. Det tar också lång tid att skapa sådana relationer som gör att den tillit och respekt uppstår som är nödvändig för att samverkan ska kunna fungera, både mellan individ och myndighetsföreträdare. Just tilliten och de långsiktiga relationerna är faktorer som flera studier pekat på som särskilt avgörande i arbetet inom FINSAM med unga med funktionsnedsättning.

En viktig aspekt i detta avseende är den *fristående position* FINSAM har som samverkansaktör. Myndighetsutövningen ligger kvar hos de olika aktörerna, men uppgiften att sammanfoga de olika systemen hamnar på aktörer som med den formella samverkansstrukturens legitimitet kan inta en friare roll. Det gör även att servicen till de berörda ungdomarna kan anpassas efter deras förutsättningar.

I flera sammanhang i anslutning till FINSAM poängteras att unga med psykiska funktionsnedsättningar befinner sig i ett gränsland mellan olika rehabiliteringsaktörers uppdrag och erbjudanden. Detta lyfts även fram som en av de grundläggande aspekterna kring FINSAMs roll som samverkansmodell kring denna målgrupp. Ungdomarnas funktionsnedsättningar gör att de har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden. Samtidigt har de en arbetsförmåga som gör att alternativ som daglig verksamhet (LSS) inte är rimliga. Generellt saknas i detta gränsland insatser för målgruppen inom de olika aktörernas ordinarie utbud. Det är därför svårt för individerna att få ett ändamålsenligt stöd då de inte förmår att tillgodogöra sig myndigheternas ordinarie service. Utmaningen är därför att utveckla en samverkansmodell som erbjuder stöd som bidrar till att skapa en övergripande struktur kring de olika parternas erbjudanden. Det är tydligt att insatser inom FINSAM kunnat erbjuda ett sådant stöd.

2.4 Lotsfunktioner och individuellt stöd

Redan i utvärderingen av SOCSAM, den försöksverksamhet som föregick FINSAM, lyftes utmaningen fram att genom förändrade prioriteringar möjliggöra nya satsningar som inte går att skapa inom ramen för befintlig och reguljär verksamhet (Socialstyrelsen 2001). Man drog slutsatsen att det i den samverkansstruktur som skapades var möjligt att utforma insatser för målgrupper som annars inte hade kunnat få samma stöd.

Denna utveckling har sedan fortsatt inom FINSAM och en grupp som tydligt visat sig dra nytta av den flexibla och mer stabila samverkansstrukturen är unga med psykiska funktionsnedsättningar, särskilt de med neuropsykiatrisk problematik. Här har FINSAM fyllt ett tydligt behov genom mer flexibla lösningar med anpassning till målgruppens förutsättningar.

En central utgångspunkt i FINSAM är lokala behov. Insatser som utvecklats är ofta unika lösningar där flera lokala aktörer samarbetar med olika kompetenser för att effektivisera ordinarie verksamhet och för att hitta nya metoder för att aktivera ungdomar. Ofta väljer man att arbeta med flera olika professioner i samma insats och utbudet av arbetssätt som inom FINSAM tillämpas för att möta ungdomarna är mycket omfattande.

De unika lösningarna gör det svårt att göra en generell beskrivning av de insatser som genomförs inom ramen för FINSAM, men några mönster kan lyftas fram.

På det hela taget motsvarar insatser inom FINSAM den bild som tecknas i rapporten *”Kreativa projekt”* som publicerats av Temagruppen unga i arbetslivet (2012). Där summeras att ungdomsprojekt inom Socialfonden (ESF) utgår från en bred uppsättning metoder och det är ofta lokala innovationer som tillämpas. Detta gäller även inom FINSAM. Det handlar generellt om insatser i samverkan för en grupp ungdomar, ofta med funktionsnedsättningar i enlighet med resonemangen ovan, som genom insatserna kan få ett mer samlat stöd än vad som kan ske i ordinarie verksamheter. Ofta handlar det om etableringen av någon form av tvärprofessionell teamfunktion eller samlokalisering. Olika former av ”en-dörr-in”-koncept har testats, t ex i form av jobbtorg eller ungdomstorg. Sådana teamfunktioner har dock ofta en mer generell karaktär i fråga om målgrupper där unga med psykisk ohälsa är en av flera grupper som erbjuds stöd. Framför är detta fallet allt i mindre förbund.

När det handlar om insatser för unga inom FINSAM är det ett genomgående mönster att det ofta handlar om olika former av individuell coaching, ofta med tankemässig grund i metoder som Supported Employment, IPS och viss utsträckning Case Management. Detta innebär att många samordningsförbund har tillämpat olika former av gränsöverskridande funktioner – ofta benämnda som coacher, lotsar, samordnare, koordinatörer etc. Dessa får i uppgift att agera smörjmedel i systemet för att den unga personen på ett bättre sätt ska kunna dra nytta av de resurser som erbjuds hos de olika aktörer som är inblandade.

Det finns inga nationella riktlinjer om användandet av olika metoder. Likväl tycks metoden Supported Employment fått en utbredd tillämpning inom FINSAM, om än i en mängd lokala varianter med olika grad av modelltrogenhet. Någon nationell styrning kring detta har inte förekommit, utan utbredningen av denna metod har följt på lokala drivkrafter. En förklaring till detta är sannolikt att denna metod ligger i linje med de ordinarie verksamheternas uppdrag, synsätt och värderingar. En central poäng är också att metoden inte kräver några större organisatoriska förändringar. Vidare tycks Supported Employment, framför allt när det handlar om samordningsinsatser kring den enskilde individen, ha svarat upp mot ett behov hos de flesta förbunden i landet. Framför allt då metoden är väl anpassad för gruppen unga med psykisk funktionsnedsättning som utgör en framträdande grupp i de flesta förbund.

2.5 Struktur för samverkan som ger legitimitet

I all form av samverkan är förankring en nyckelfaktor. Om det inte skapats en ändamålsenlig struktur för samverkan så är det svårt att utveckla en framgångsrik verksamhet som ger de önskade mervärden som insatserna ska leda till. Det unika med FINSAM ligger i många avseenden i den plattform för samverkan som samordningsförbunden utgör med dess gemensamma och fristående budget.

Insatserna som genomförs skiljer sig i sitt genomförande mycket lite från annan arbetsmarknads- eller rehabiliteringsinriktad verksamhet i samverkan. De hinder som identifierats i anslutning till FINSAM är därför till stora delar desamma som generellt lyfts fram i samband med projektfinansierad verksamhet, t ex Socialfonden. Det handlar då i första hand om insatsers bristfälliga förankring i parternas verksamheter, svagt engagemang från ledningsföreträdare med otydlig projektstyrning som följt samt

sidoordnade verksamheter som inte till fullo berör den ordinarie verksamheten. I många avseenden är kommunala arbetsmarknadsförvaltningar huvudman för de insatser som bedrivs och de svårigheter som uppstår handlar inte sällan om att kommunala perspektiv bryts mot statliga direktiv. I detta är det inte mycket som skiljer FINSAM från andra projektinsatser inom arbetsmarknadspolitiken.

Efterhand har medvetenheten om betydelsen av insatsernas integrering i ordinarie verksamhet ökat inom FINSAM. Fler och fler förbund bedriver integrerade insatser där just team- och lotsfunktioner står i centrum, framför allt när det är tal om unga med aktivitetsersättning.

När det gäller de gränsöverskridande funktioner som utvecklats har det visat sig att grunderna i FINSAM utgör en nyckelaspekt. Det handlar om att samordningsförbunden är en formaliserad samverkansmodell. Till exempel är landstinget en av parterna i samverkansstrukturen. Försäkringskassan (2012b) har konstaterat att tre fjärdedelar av alla unga med aktivitetsersättning har en psykisk diagnos. Att kunna ta del av kompetens från psykiatri blir då avgörande för att man tillsammans ska kunna erbjuda ett samordnat stöd till dessa individer. Genom tillhörigheten till samverkansstrukturen i FINSAM får de personer som har i uppgift att samordna de olika instansernas stöd till individen en legitimitet i kontakterna med de olika parterna som annars inte finns. Det gäller naturligtvis inte bara i kontakter med landstinget, utan även mellan de andra parterna.

Extra kraftfullt har det visat sig vara när insatserna utgår från ordinarie personal i de respektive organisationerna och dessa får särskilda mandat att skapa kontakter kring individen. Centralt är att de olika parterna behåller sin respektive myndighetsutövning, men genom den formaliserade strukturen uppstår en annan samsyn kring individens problematik. Detta har i sin tur bidragit till att skapa en tydlighet för individen och en struktur i kontakterna. Utvärderingar av denna typ av insatser drar ofta slutsatsen att det handlar om ett mer effektivt resursutnyttjande i arbetet med unga. Den tid och den kompetens som de olika lotsfunktionerna tillför de respektive parternas arbete med målgruppen tycks inte finnas hos någon av parterna.

Just denna form av övergripande struktur kring unga med psykisk funktionsnedsättning har utvecklats på många håll inom FINSAM. Förankringen hos de medverkande parterna genom den formella strukturen i samverkansmodellen lyfts ofta fram som en avgörande framgångsfaktor.

3 FINSAM som strategisk modell för samverkan kring unga

Denna rapport handlar om FINSAM och dess samordningsförbund som modell för samverkan kring unga med psykisk ohälsa och som varken arbetar eller studerar. Som avslutning ska poängerna som förmedlats i denna rapport summeras tillsammans med en utveckling av resonemangen om FINSAM som strategisk samverkansmodell för unga i behov av samordnat stöd.

3.1 Summerade erfarenheter

FINSAM är en möjliggörande lagstiftning som ger kommuner, landsting, Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen förutsättningar att samverka genom samordningsförbund. Idag finns 80 samordningsförbund som omfattar 240 av landets 290 kommuner. I lagstiftningen finns mycket få styrande riktlinjer om innehållet i samordningsförbundens verksamhet. Den reglerar snarare de administrativa formerna för förbunden. När det gäller de insatser som bedrivs är det istället en uttalad tanke att de ska bygga på lokala förutsättningar och behov.

När det gäller målgrupper för samordningsförbundens insatser är det sagt att dessa ska omfatta personer i förvärsaktiv ålder som har behov av ett samlat stöd som enskilda myndigheter har svårt att tillgodose. När lagen skrevs handlade detta i första hand om långtidsarbetslösa sjukskrivna, men under de tio år som FINSAM funnits har unga hamnat i fokus i allt större utsträckning.

Framför allt har unga med psykiska funktionsnedsättningar kommit att prioriteras inom FINSAM. Ofta har det handlat om unga med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, som t ex ADHD och Aspergers syndrom. En del av ungdomarna har haft aktivitetsersättning från Försäkringskassan.

Att just denna grupp kommit att prioriteras bygger dels på att aktörerna inom samordningsförbunden identifierat behov av insatser för denna grupp, men kanske framför allt för att det kommit allt fler nationella rekommendationer till samordningsförbunden att rikta sina insatser till just unga med aktivitetsersättning. Det följer av att det blivit allt mer uppenbart att finansiell samordning passar särskilt väl för just unga med en komplex problematik. Genom samordningsförbunden har det skapas ett lokalt handlingsutrymme där de berörda aktörerna från stat, kommun och landsting får en gemensam formell organisation som ger möjlighet att organisera insatser mer effektivt. En gemensam budget som samordningsförbundet fritt disponerar utgör grunden för ett sådant handlingsutrymme.

3.2 Samverkansstruktur med förtjänster och hinder

För unga med psykiska funktionsnedsättningar har de formella förutsättningarna bakom samverkansmodellen FINSAM visat sig ha stor potential som plattform för samverkan mellan olika rehabiliteringsaktörer. Detta har uppmärksammats på flera håll, t ex har Andersson, Alnebratt & Jonsson (2014) kallat förbunden en infrastruktur i

välfrädsarbetet. Framför allt handlar deras påstående om unga som varken arbetar eller studerar: ”*Det behövs en lokal struktur som stärker det långsiktiga arbetet kring dessa ungdomar och samordningsförbunden kan vara denna struktur*”.

Genom lagstiftningen bakom FINSAM regleras flera av de grundläggande aspekter som krävs för att en ändamålsenlig samverkansstruktur ska uppstå. Framför allt specificeras att de centrala aktörerna kring individens rehabilitering ska ingå i samordningsförbunden samt att de ska vara representerade på ett sådant sätt att samverkan blir förankrad i de respektive verksamheterna. Vidare har samordningsförbunden en budget som finansieras av parterna tillsammans. Utifrån denna bedrivs olika former av lokala insatser. Den gemensamma budgeten gör att man har möjlighet att bedriva insatser utöver vad de samverkande parterna kan göra inom ramen för sina ordinarie verksamheter.

Många utvärderingar av insatser inom FINSAM lyfter fram styrkan i just dessa aspekter och det poängteras att genomförandet av olika insatser i hög grad har underlättats av den etablerade formella strukturen i samordningsförbunden. Vikten av att alla parter är knutna till en samverkansmodell med gemensamma resurser lyfts fram som en avgörande framgångsfaktor.

Det finns även svårigheter i samverkansstrukturen. Att förankra FINSAM i de respektive organisationerna har inte varit enkelt. Ett uttryck för detta är att de medverkande kommunerna, framför allt genom sina arbetsmarknadsförvaltningar, är mycket tongivande inom FINSAM. Svårigheterna utgår framför allt från att lokala perspektiv ska anpassas till nationella och regionala styrsystem inom samordningsförbunden. Denna variant av komplex flernivåstyrning ställer höga krav på aktörerna inom samordningsförbunden.

Strukturen kring FINSAM utvecklades vid en tid då såväl Försäkringskassan som Arbetsförmedlingen hade en decentraliserad och lokal organisering. Även landstingen hade tidigare i många avseenden en tydligare styrning. Idag finns fler aktörer som styrs av olika former av ackrediteringar. Detta har gjort att det har varit svårt att uppnå en tillräcklig förankring i de respektive organisationernas verksamheter, vilket kanske framför allt har påverkat de mindre samordningsförbunden. I större förbund där utvecklingen av samverkansstrukturen pågått under längre tid är förankringen ofta mer utvecklad.

3.3 Modell samverkan kring för unga

På senare tid har förutsättningarna för att bedriva insatser för unga som varken arbetar eller studerar uppmärksammats i anslutning till samordningsförbundens verksamhet. Många olika aktörer har belyst den finansiella samordningens ändamålsenlighet när det handlar just om unga med behov av samordnat stöd som följd av en psykisk problematik.

I Försäkringskassans (2014b) regelbundna återkoppling till regeringen kan man läsa att: ”*Möjligheterna att arbeta förebyggande och på olika sätt ge stöd under övergången från skola till arbetsliv gör att samordningsförbunden är en naturlig plattform för det lokala samarbetet [kring unga med aktivitetsersättning]. Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen diskuterar centralt hur stödet till förbunden kan utvecklas ytterligare för att förbunden ska vara en verksam arena för arbetet med unga. Tillsammans med Arbetsförmedlingen har Försäkringskassan i sitt regleringsbrev i uppdrag att förstärka*

stödet till unga med aktivitetsersättning. Samordningsförbunden lyfts ofta fram som en plattform för insatser i förhållande till detta direktiv.

Vidare pekar utredningen *Unga som varken arbetar eller studerar* (SOU 2013:74) ut FINSAM som en strategiskt viktig struktur för samverkan kring unga: ”Centrala aktörer som Arbetsförmedling, Försäkringskassa och kommuner kan förbättra arbetet för att de ungdomar som har störst behov ska få bättre stöd. Det finns dock inga samverkansstrukturer som är etablerade i hela landet, för utredningens målgrupp. Utredningen bedömer att samordningsförbundens verksamhet är en etablerad struktur som kan utvecklas och utvidgas för att skapa bättre förutsättningar för en effektiv samverkan för unga som varken arbetar eller studerar”. Utredarna konstaterar att det finns många olika krav på myndigheter att samverka kring grupper av utsatta unga men det saknas en generell struktur för samverkan som kan skapa likvärdighet i hela landet. De menar vidare att ungdomar från 16 år som varken arbetar eller studerar och är i behov av samordnade insatser tillhör samordningsförbundens målgrupp. Därför föreslår utredarna följaktligen att denna grupp särskilt ska uppmärksammas inom FINSAM.

Även inom den parlamentariska socialförsäkringsutredningen (SOU 2010:04) lyfts samordningsförbunden fram som en plattform att utveckla i förhållande till ungdomar. Där menar utredarna att samordningsförbunden kan klassificeras som en gemensam ingång där ett brett och varierat stöd över sektorsgränser erbjuds. Man konstaterar att samordningsförbunden har en bred profil som är väl anpassad för gruppen unga som varken arbetar eller studerar med sina med behov av samordnade rehabiliteringsinsatser från de samverkande parterna. Utredningen lyfter även fram styrkan i det lokala handlingsutrymmet som man menar ökar förutsättningarna för större variation i utbudet av insatser. Som många andra slår de fast att det finns skillnader i hur förbunden fungerar, men utredarna menar generellt att de fristående samordningsförbunden utgör en struktur som har kapacitet utgöra en gemensam ingång för ungdomar i behov av samordnat stöd.

3.4 Outnyttjad potential

Samtidigt som FINSAM beskrivs som en lämplig modell att utgå från vid strategiska satsningar på samverkan kring särskilda målgrupper höjs även röster om att den etablerade struktur som samordningsförbunden utgör kan vidareutvecklas och användas på ett mer ändamålsenligt sätt. Andersson, Alnebratt och Jonsson (2014) argumenterar t ex för att samordningsförbunden, trots många goda exempel på lokala insatser, inte har blivit det potenta nav för en utvecklad välfärd som de skulle kunna bli. De menar att samordningsförbunden som samverkansmodell underutnyttjats och som grund för sin argumentation går de tillbaka till förarbetena bakom FINSAM.

I de inventeringar som föregick instiftandet av lagen om FINSAM konstaterades att andelen personer som skulle vara i behov av samordnade insatser var ca 5 procent av befolkningen i arbetsför ålder. Det motsvarar idag ungefär 300 000 personer. Denna uppskattning gjordes ursprungligen i Socialstyrelsens (2001) utvärdering av det närbesläktade FRISAM. Där bedömde man att samarbetet kring individer i behov av samordnade rehabiliteringsinsatser nådde mellan 70 000–100 000 personer under år 2000. Slutsatsen som drogs var att ca 200 000 personer inte erbjöds den samordnade rehabilitering de behövde. FINSAM var tänkt att bidra till att fylla denna lucka. Under

2013 deltog ca 35 000 personer i insatser inom den finansiella samordningen, vilket alltså är betydligt lägre än det uppskattade behovet.

En förklaring till de låga volymerna ligger i samordningsförbundens ekonomiska förutsättningar. Vid lagens instiftande gjordes ett överslag där målgruppen enligt resonemanget ovan beräknades till 5 procent av sjukpenningen. Detta motsvarade vid tillfället 1,8 miljarder kronor, vilket innebar att det finansiella utrymmet för FINSAM var 3,6 miljarder (jfr Andersson, Alnebratt och Jonsson 2014). Under åren har principen för den statliga finansieringen ändrats och man har gått från andel av sjukpenningen till ett anslag. Detta har i praktiken inneburit att staten skurit kraftigt i sin del av finansieringen och idag uppgår det statliga anslaget till 280 miljoner kronor. Parallellt med det minskade anslaget har antalet samordningsförbund ökat vilket sammantaget gör att de ekonomiska villkoren för FINSAM blivit väsentligt sämre.

Underutnyttjandet av FINSAM kan även illustreras i förhållande till sina behovsgrupper och särskilt genom unga med aktivitetsersättning. Detta är en grupp som såväl Nationella rådet för finansiell samordning som Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan önskar ska prioriteras inom samordningsförbundens insatser. Dessa individer har kommit att omfattas av insatser inom FINSAM i allt högre utsträckning, men det handlar fortfarande om en begränsad del av den totala gruppen. I december 2013 uppgick antalet unga med aktivitetsersättning till 31 785 personer, varav 1 352 personer tog del av insatser inom FINSAM. Antalet har ökat under 2014 men utgör fortfarande bara en liten del av den totala målgruppen (Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan 2014).

Mot bakgrund av sådan statistik menar Andersson, Alnebratt och Jonsson (2014) att FINSAM är en samverkansmodell som underutnyttjats, att det är *”en reform som glömts bort och förslösats genom att den inte använts strategiskt och politiskt”*. De menar att en orsak till detta ligger i vad som kan tolkas som en otydlig styrning och utnyttjande av samordningsförbunden: *”Inte en enda gång sedan lagstiftningen infördes har staten använt samordningsförbunden för att lösa konkreta problem. Det är märkligt både med tanke på intentionerna bakom FINSAM och med tanke på att de problem som samverkan var tänkta att lösa har ökat och inte minskat under de gångna tio åren. Genom riktade uppdrag kan samfinansiering öka, vilket kan leda till både ett bättre resursutnyttjande och ett ökat lokalt ansvarstagande”*.

I många sammanhang poängteras idag att insatser inom FINSAM kan och bör utgöra ett komplement till den ordinarie rehabiliteringsverksamhet som bedrivs. I ett sådant perspektiv har FINSAM potential att utnyttjas i betydligt högre utsträckning än vad som är fallet idag. Styrkan ligger framför allt i den etablerade samverkansmodell som samordningsförbunden utgör. Denna struktur gör att samordningsförbunden i högsta grad kan betraktas som en intermediär som kan användas för implementering av strategiska satsningar. Under tio år har 80 samordningsförbund utvecklats där de administrativa rutinerna för samverkan utarbetats och befästs. På många håll är samordningsförbunden nu redo att vidareutveckla sitt samverkansarbete utifrån ett mer strategiskt perspektiv.

3.5 Strategisk aktör i framtida insatser för unga

Med tanke på den unika samverkansmodell som samordningsförbunden utgör genom sin formaliserade struktur bör dessa även nyttjas för genomförandet av strategiska nationella satsningar. Under de dryga tio år som FINSAM funnits har samordningsförbunden utvecklat en administrativ grund för samverkan som förtjänar att få en större roll i

satsningar som riktar sig till de berörda parternas gemensamma målgrupper. Framför allt framstår samordningsförbunden som en lämplig plattform att använda för strategiska insatser för unga med psykisk ohälsa och som varken arbetar eller studerar.

Insatser för unga med psykisk funktionsnedsättning har kommit att bli tongivande inom FINSAM. Detta var inte uttalat i tanken bakom lagstiftningen, utan har snarare kommit att växa fram som ett svar på lokala behov. Denna målgrupp har visat sig passa särskilt väl för insatser inom FINSAM, vilket bland annat förklaras med att de aktörer som är centrala för målgruppens rehabilitering finns formellt knutna till samordningsförbunden. Att dessa har en gemensam budget att självständigt disponera på den lokala nivån har visat sig skapa förutsättningar för en mer flexibel tillämpning av de respektive parternas arbetssätt. Detta har visat sig vara särskilt gynnsamt för unga med psykisk funktionsnedsättning som i högre utsträckning kunnat tillgodogöra sig de olika aktörernas insatser när de på olika sätt samordnats genom FINSAM.

Det är lätt att argumentera för att en sådan struktur borde användas för särskilda satsningar i den nationella politiken. Men det finns utmaningar när det gäller nationella uppdrag till samordningsförbunden, utmaningar som utgår från en komplicerad relation mellan lokalt självbestämmande i förhållande till regional och nationell styrning. Därför görs särskilda satsningar sannolikt mest effektivt genom riktade uppdrag till alla eller delar av de 80 samordningsförbunden.

Samordningsförbundens förutsättningar utgår från en möjliggörande lagstiftning där insatser ska anpassas till lokala behov. FINSAM har på detta sätt vuxit fram genom lokala drivkrafter. Detta har skett samtidigt som det statliga intresset för FINSAM på nationell nivå har varit svagt. Något större engagemang har inte visats för denna samverkansform som till sin ekonomiska storlek utgör en mycket liten del av den samlade arbetsmarknadspolitiken. Värdet av FINSAM lyfts därför ofta fram på en lokal nivå. Samordningsförbunden har nu blivit en etablerad modell för samverkan med en stark lokal förankring och det är det rimligt att ett nationellt intresse visas för denna struktur som möjliggör satsningar utöver det begränsade anslag som ges inom den finansiella samordningen. Detta sker rimligtvis genom riktade uppdrag till samordningsförbunden.

Det finns många starka röster, framför allt från kommunalt håll, som menar att en utökad nationell styrning av FINSAM skulle reducera förutsättningarna för lokalt anpassade insatser inom samordningsförbunden. Detta bygger på att en styrka i FINSAM utgörs av den lokala självständigheten och den flexibilitet som skapas i det självstyrande förbundet. En nationell styrning av samordningsförbunden riskerar att utmana denna självständighet, vilket gör en sådan utveckling vansklig. Detta är en strategisk utmaning som är inbyggd i konstruktionen av FINSAM.

Mer rimligt är istället en utveckling där den etablerade strukturen kring samordningsförbunden används för riktade uppdrag. Sådana uppdrag kan t ex vara geografiskt riktade till delar av landet med specifik problematik eller generella för insatser till definierade målgrupper. En sådan målgrupp är t ex unga med psykisk ohälsa som varken arbetar eller studerar som är central inom FINSAM. För sådana uppdrag bör även anslås särskilda ekonomiska medel som används för att ge kraft åt de riktade uppdragen, medel som med fördel separeras från det ordinarie anslag för den finansiella samordningen.

Samordningsförbunden har genom sina insatser hittills visat att de kan spela en central roll när det handlar om stöd till unga med psykisk ohälsa och som varken arbetar eller studerar. Utmaningen ligger i att hitta en form av styrning som skapar incitament på lokal nivå för de självstyrande samordningsförbunden att anta en strategisk roll i arbetet med att främja ungdomars möjlighet att få sysselsättning. För att FINSAM ska kunna nå sin potential krävs under alla omständigheter att det nationella engagemanget i denna samverkansform ökar. Annars kommer det stora värdet av FINSAM fortsatta ligga på en lokal nivå och potentialen i denna samverkansmodell förbli outnyttjad.

Litteratur

- Andersson, O & Alnebratt, K & Jonsson, J (2014) *Samordning – kittet i välfärdsbygget*. Stockholm: Tankesmedjan Tiden.
- Anderzén, I & Demmelmaier, I & Hansson, A-S & Johansson, P & Lindahl, E & Winblad, U (2008) *Samverkan i Resursteam: effekter på organisation, hälsa och sjukskrivning*. Rapport 2008:8. Uppsala: Institutet för arbetsmarknadspolitisk utvärdering (IFAU).
- Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan (2012) *Samverkan genom samordningsförbund kring unga med aktivitetsersättning. Återrapportering enligt regleringsbrev för 2011*.
- Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan (2013) *Förstärkt stöd till unga med aktivitetsersättning. Återrapportering enligt regleringsbrev för 2012*.
- Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan (2014) *Förstärkt stöd till unga med aktivitetsersättning. Återrapportering enligt regleringsbrev för 2013*.
- Arbetsmarknadsdepartementet (2013) *Regleringsbrev för budgetåret 2014 avseende Arbetsförmedlingen*. Regeringsbeslut A2013/4855/A.
- Axelsson, R & Bihari Axelsson, S (red) (2013) *Om samverkan: för utveckling av hälsa och välfärd*. Lund: Studentlitteratur.
- Försäkringskassan (2012a) *Uppföljning av samverkan och finansiell samordning. Politikområde Ersättning vid arbetsoförmåga. Återrapportering enligt regleringsbrevet 2011*.
- Försäkringskassan (2012b) *Samverkan genom samordningsförbund kring unga med aktivitetsersättning. Återrapportering enligt regleringsbrev för 2011*.
- Försäkringskassan (2013) *Uppföljning av finansiell samordning. Redovisning enligt Försäkringskassans regleringsbrev 2012*.
- Försäkringskassan (2014a) *Uppföljning av finansiell samordning. Återrapportering enligt regleringsbrevet 2013*.
- Försäkringskassan (2014b) *Uppföljning av finansiell samordning. Redovisning enligt Försäkringskassans regleringsbrev 2014*.
- Inspektionen för Socialförsäkringen (2010) *Samverkan inom socialförsäkringen. En sammanställning av uppföljnings- och utvärderingsrapporter inom verksamheter finansierade med samverkansmedel*. Rapport 2010-2. Stockholm: Inspektionen för Socialförsäkringen.
- Inspektionen för Socialförsäkringen (2011) *Stöd för utvärdering av samordningsförbundens insatser*. Rapport 2011-14. Stockholm: Inspektionen för Socialförsäkringen.
- Lag (2003:1210) *om finansiell samordning av rehabiliteringsinsatser*.
- Nationella rådet för finansiell samordning (2012) *Lokal samverkan kring unga med funktionsnedsättning*.

- Regeringens proposition 2002/03:132. Finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet.*
- Sensus (2011) *Förprojektering av ESF-projekt inom FINSAM.* Rapport 2011-06-10.
- Socialstyrelsen (2001) *Samverkan för särskilt utsatta. Utvärdering av frivillig samverkan.* Stockholm: Socialstyrelsen.
- SOU 2010:04. *One-stop shops i Europa. Samordning av sociala och arbetsmarknadspolitiska åtgärder utifrån ett organisations- och arbetsmarknadspolitiskt perspektiv.* Stockholm: Elanders.
- SOU 2013:74. *Unga som varken arbetar eller studerar – statistik, stöd och samverkan.* Stockholm: Fritzes.
- Statskontoret (2005) *Den första tiden med Finsam. Finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet.* Rapport 2005:10. Stockholm: Statskontoret.
- Statskontoret (2006) *Fortsättningen med Finsam – målgrupper, insatser och arbetsformer.* Rapport 2006:6. Stockholm: Statskontoret.
- Statskontoret (2007) *Finsam rapport 3. Uppföljning av finansiell samordning inom rehabiliteringsområdet.* Rapport 2007:6. Stockholm: Statskontoret.
- Statskontoret (2008a) *Fyra år med Finsam.* Rapport 2008:7. Stockholm: Statskontoret.
- Statskontoret (2008b) *Effekter av Finsam?* Rapport 2008:16. Stockholm: Statskontoret.
- Temagruppen unga i arbetslivet (2012) *Kreativa projekt. Kartläggning av projekt i programområde 2.* Skrifter från Temagruppen Unga i arbetslivet 2012:6. Stockholm: Ungdomsstyrelsen.
- Tranquist, J (2014) *Insatser för unga inom Finsam – en studie om samordnat stöd till unga.* Stockholm: Nationella rådet för finansiell samordning.